

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
DDÚ Liberec a SVP Liberec a Most**

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Obsah

Obsah	2
1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	6
2.1. Úplnost a velikost školy	6
2.2. Umístění a vybavení školy	6
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	8
2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
3.1. Zaměření školy	9
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	10
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.4. Zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků	13
3.5. Začlenění průřezových témat	14
3.5.1 Osobnostní a sociální výchova	15
3.5.2 Výchova demokratického občana	17
3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	19
3.5.4 Multikulturní výchova	20
3.5.5 Enviromentální výchova	21
3.5.6 Mediální výchova	22
3.6. Další nadpředmětová témata a okruhy	23
3.6.1 Prevence sociálně patologických jevů	23
3.6.2 Ochrana obyvatelstva za mimořádných situací, bezpečnost žáků	24
3.6.3 Výchova k profesní orientaci	25
4. Učební plán	25
<i>Předmět speciálně pedagogické péče – řečová a logopedická výchova – součást ČJ</i>	28
5. Učební osnovy	30
5.1. Český jazyk a literatura	42
5.2. Anglický jazyk	56
5.3. Německý jazyk	68
5.4. Matematika	76

5. 5 Informatika.....	89
5.6. Člověk a jeho svět	93
5.7. Člověk a společnost.....	103
5. 8. Dějepis.....	104
5. 9. Občanská výchova	112
5. 10. Komunikace	119
5. 11. Fyzika	121
5. 12. Chemie	126
5. 12. Přírodopis	131
5. 13. Zeměpis.....	137
5.14. Umění a kultura	142
5. 15. Hudební výchova	143
5. 16. Výtvarná výchova	146
5. 17. Člověk a zdraví	147
5. 18. Tělesná výchova.....	149
5. 19. Bezpečnost a výchova ke zdraví	151
5. 20. Člověk a svět práce	153
5. 21. Pracovní činnosti	154
6. Volitelné předměty 8. a 9. třída.....	156
6. 1. Komunikace.....	156
6. 2. Míčové hry	156
7. Hodnocení žáků.....	163
7.1 Hodnocení žáka ve škole.....	163
7.2 Pravidla pro hodnocení žáka	166

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu **„Škola pro život“**

Údaje o škole

Název školy:

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola Liberec

Adresa školy: U Opatrovny 3, 460 01 Liberec IV.

Ředitel: Mgr. Bc. Vladimír Brebta

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Petr Hurdálek

Kontakty: telefon: 485 341 101, 485 341 196

e-mail: v.brebta@ddu-liberec.cz

web: www.ddu-liberec.cz

Zařazení do sítě škol: IČO : 46748083

Identifikátor zařízení : 600029123

IZO : 110021690

Zřizovatel:

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR

Karmelitská 7

118 12 Praha 1

Telefon: ústředna 234 811 111

Platnost dokumentu

od 1. 4. 2024

.....
Mgr. Bc. Brebta Vladimír
ředitel DDÚ Liberec

.....
Razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Škola je součástí školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a pro výkon preventivně výchovné péče. Je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Systém výuky je „malotřídní“, tzn. že v každé třídě se vyučuje několik oddělení (zpravidla několik ročníků, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i bez nich apod.).

Škola poskytuje základní vzdělání žákům, kteří se vyučují podle ŠVP základního vzdělávání Škola pro život, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to i žáků s minimálními výstupy vzdělání. Vzhledem k tomu, že jsou ke studiu přijímáni žáci, kteří zůstávají ve své kmenové škole, vyučují se na základě individuálních výukových plánů, které jsou tvořeny na základě vědomostí jednotlivých žáků a ve spolupráci s kmenovou školou.

2.2. UMÍSTĚNÍ A VYBAVENÍ ŠKOLY

Celé zařízení včetně školy se nachází v klidné části centra města. Budova školy byla postavena v roce 2004. Je propojena s hlavní budovou DDÚ prosklenou spojovací chodbou. Hlavní budova DDÚ prošla kompletní rekonstrukcí, která byla dokončena v roce 2006.

Ve škole se nachází šest učeben, malá učebna pro výuku jazyků a další místnost, která slouží nejen pro výuku, ale i pro skupinové terapeutické aktivity. V hlavní budově DDÚ je dále tělocvična, posilovna a dílna pro práci se dřevem. Stravování žáků je zajištěno v jídelně v hlavní budově.

K dispozici je velká zahrada s hřištěm s umělým povrchem, s lavičkami, houpačkami a prolézačkami pro mladší školní děti a se záhony pro aktivity v rámci pracovního vyučování.

Prostory v hlavní budově i venkovní zahrada slouží nejen pro potřeby školy jako takové, ale samozřejmě je děti umístěné v DDÚ využívají hlavně v rámci odpoledních aktivit s odbornými vychovateli.

Žáci jsou po příchodu vybaveni nejn nutnějšími pomůckami (sešity, propisovací i obyčejné tužky) a veškeré další pomůcky jsou jim zapůjčovány či přidělovány v rámci jednotlivých předmětů (učebnice, slovníky, literatura pro další četbu, pravítka, kružítko, kalkulačky, pastelky, fixy, nůžky, gumy, lepidla, izolepy, papíry, vodové a temperové barvy, respektive všechny další potřeby pro výuku výtvarné či pracovní výchovy). K dispozici jsou oděvy a obutí pro tělesnou výchovu a pracovní oděvy pro práci na pozemku či v dílně. Pro převlékání na tyto předměty jsou ve škole k dispozici šatny, kde má každý žák uzavíratelnou skříňku.

Dílna je vybavena běžným nářadím pro práci se dřevem (pracovní ponky, svěráky, pilníky, kladiva, pilky, kleště, vrtačka apod.)

Pro výuku hudební výchovy jsou k dispozici klávesové nástroje, kytary, bicí souprava a dále drobné hudební nástroje, jako jsou například flétny, Orffovy hudební nástroje apod.

Pro výuku tělesné výchovy máme nejen kompletně vybavenou tělocvičnu a posilovnu, ale např. běžecké lyže, kola, normální i in-line brusle, vybavení na florbal.

Pro práci na pozemku používáme běžné zahradnické vybavení (hrábě, motyčky, konve, lopaty, košťata apod.).

Pro výuku dále využíváme 9 notebooků s možností bezdrátového připojení k internetu (WI-FI). Ve třech větších učebnách je k dispozici stabilně zabudovaný dataprojektor s interaktivní tabulí. Rovněž je k dispozici přenosný dataprojektor.

Pro výuku máme dále přenosné audio a CD přehrávače a digitální fotoaparát. Pro předměty zeměpis, dějepis a jazyky jsou k dispozici nástěnné i foliované mapy.

Pro přírodopis, matematiku, chemii a fyziku jsou využívány nástěnné mapy, modely a didaktické pomůcky.

Pro řečové a komunikační dovednosti jsme vybaveni množstvím logopedických pomůcek.

Pro výuku na 1. stupni ZŠ jsou využívány nástěnné mapy a fólie s malou násobilkou a vyjmenovanými slovy, dřevěné hry vztahující se k výuce, obrazové knihy a encyklopedie a v neposlední řadě systém Logico Piccolo.

Od roku 2015 je ve škole žákovská knihovna.

Škola nemá žádné odborné učebny ani laboratoře využívá proto v předmětech fyzika a chemie IQ Landie, kde se žáky prakticky ověřuje teoretické znalosti.

2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Ve škole pracuje 9 učitelů, z toho má zástupce ředitele pro školu snížený úvazek. Všichni učitelé jsou aprobovaní – jedna pedagožka pro první stupeň ZŠ, ostatní mají na druhý stupeň. Ve škole jsou k dispozici asistentky pedagoga. Asistentky jsou využívány ve třídách s větším počtem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich využití ve třídách se tedy v průběhu školního roku mění s ohledem na skladbu dětí, které jsou do našeho zařízení soudně umístěny. Všichni pedagogové mají minimální speciálně pedagogické vzdělání. Někteří učitelé mají absolvovaný sebezkušenostní psychoterapeutický výcvik. U celého pedagogického sboru je kladen důraz na další vzdělávání nejen v jednotlivých aprobacích, ale i dalších prioritách školy a celého zařízení.

Kromě již uvedených učitelů výuku menšího počtu hodin z oblasti výchov zajišťují ředitel DDÚ a někteří vychovatelé, kteří mají vysokoškolské pedagogické vzdělání.

2.4. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Do Dětského diagnostického ústavu Liberec jsou umístěvány děti z Libereckého kraje a z Ústeckého kraje na základě rozhodnutí soudu. Kontakt s rodiči probíhá písemnou či telefonickou formou, eventuálně při návštěvách rodiče či jiného zákonného zástupce v zařízení. Dvakrát za školní rok se mohou rodiče (nebo jiní zákonní zástupci) informovat o prospěchu a chování dětí na třídních schůzkách. Součinnost s rodiči probíhá například při potřebě odkladu školní docházky, eventuálně při přijetí dítěte k základnímu vzdělávání či naopak při vyplňování přihlášek ke střednímu vzdělávání u žáků končících povinnou školní docházkou. Škola, resp. celé zařízení se staví proti veškerým formám násilí, vandalismu, šikany a zneužívání návykových látek. Má svého metodika prevence sociálně patologických jevů. Škola má vypracovaný Plán prevence sociálně patologických jevů.

Školská rada

Na základě § 167 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zřizovatel školy zřizuje školskou radu. Ve školské radě zastupuje školu 1 člen zvolný z řad pedagogických pracovníků. Dále je členem 1 zástupce za rodiče (v našem zařízení zastupuje rodiče 1 odborný vychovatel/ka) a 1 zástupce za zřizovatele – MŠMT. Školská rada např. schvaluje výroční zprávu ředitele zařízení nebo školní řád, atd.

Spolupráce s dalšími subjekty:

Naše škola spolupracuje s:

- orgány péče o dítě obecních úřadů,
- se základními školami, z nichž jsou k nám žáci umísťováni,
- zařízeními ústavní péče Libereckého a Ústeckého kraje, resp. celé ČR
- dětskými psychiatrickými léčebnami, ambulantními psychiatry
- praktický lékař
- pedagogicko-psychologickou poradnou v Liberci či v Jablonci nad Nisou a dalšími PPP či SPC z Libereckého kraje a z Ústeckého kraje.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Dlouhodobé zkušenosti školy, odlišnost od ostatních běžných škol, ale i škol v rámci zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, nastoupený trend a koncepční záměry ředitele školy profilovaly zaměření školy v následujících oblastech, které lze považovat za hlavní priority školy.

- Výchova pro běžný život
- Sportovní příprava dětí
- Čtenářská gramotnost

Výchova pro běžný život

- Důraz klademe na změnu postoje žáka ke škole, podchytit to, co žák umí a navázat na to, vyučovat převážně individuálním způsobem výuky s výrazným podílem samostatné práce, tomu se snažíme přizpůsobit formu a rozsah probíraného učiva,
- Vytváříme základní penzum učiva, tj. souhrn nejzákladnějších vědomostí, které by žák v daném ročníku a období školního roku měl umět (resp., na které by mohl navazovat v další výuce)
- V rámci výuky necháváme prostor na terapeutické působení a na diagnostiku dítěte

- Zařazujeme projektové vyučování propojeného v rámci celého dne a celého zařízení zaměřené na běžný život dítěte a mladého dospělého
- Prostředkem výchovy pro běžný život je nejen zařazování povinných hodin pracovních činností, ICT, ale i přizpůsobení volnočasových aktivit v odpoledních činnostech dětí

Sportovní příprava dětí

- Sportovní příprava se zaměřuje na komplexní rozvoj tělesné zdatnosti dětí
- Učíme žáky zdravému životnímu stylu a duchu fair-play
- Prostředkem sportovní přípravy nejsou jen povinné hodiny tělesné výchovy, ale taktéž odpolední výchovný program, účast na sportovních turnajích, výuka nových sportovních disciplín a všeobecný rozvoj sportovních dovedností

Čtenářská gramotnost

- Podpora čtenářství
- Prostředkem čtenářské gramotnosti nejsou jen hodiny českého jazyka, literatury, ale i návštěvy Krajské vědecké knihovny, galerií, muzea a dalších kulturních míst, kde je možné rozvíjet celkový přehled žáků

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Rámcový vzdělávací program pro tvorbu ŠVP v ZŠ při dětských diagnostických ústavech připouští, že ředitel zařízení může upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání, podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků.

Poměrně velký počet dětí odchází z našeho DDÚ zpět do rodiny nebo do dětského domova. V obou těchto případech nastupují žáci do běžné školy. Proto je třeba, aby každý žák uměl nějaké **základní penzum z požadovaných výstupů učiva**. To mu zajistí, že po odchodu z DDÚ a nástupu na běžnou školu nebude hendikepován menším rozsahem znalostí oproti ostatním žákům. Proto je v našem ŠVP **upravena organizace vzdělávání**, ale **rozsah probíraného učiva zůstává téměř nezměněn**. Každý žák naší školy je z příslušných předmětů podroben vstupnímu testu znalostí.

Na základě výsledků testů je do 14 dnů stanoven IVP, který je v průběhu pobytu vyhodnocován a aktualizován.

U dětí, u nichž je předpoklad budoucího docházení do běžné školy (která není součástí zařízení ústavní péče) je toto základní učivo zpravidla doplňováno samostatnou prací, aby nevyšly z tempa a po odchodu z DDÚ byly schopny zvládnout nároky na této škole.

Mezi základní principy, společné postupy na úrovni školy a současně celého zařízení, jimiž chceme utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků, patří:

Kompetence k učení

Cíl: motivovat žáky k učení, zlepšit docházku do školy a motivovat je ke vzdělávání

Jak?:

- Nabízíme jiné formy výuky, preferujeme individuální přístup a projektové vzdělávání oproti frontální výuce
- Umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, vlastní řešení
- Vytváříme takové situace, aby žák pocítil radost z úspěchu a z učení
- Vedeme žáky k sebehodnocení
- Klademe důraz na vytváření motivujícího prostředí a zdravé komunikační klima

Kompetence k řešení problémů

Cíl: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, naučit je řešení problémů společensky přijatelnou formou

Jak?:

- Vedeme žáky k rozpoznání problému, problémové situace a jejich správné identifikaci a řešení
- Příklady problémových situací vybíráme tak, aby co nejvíce odpovídaly každodenním situacím a zkušenostem ze života žáků
- Klademe v rozumné míře důraz na využívání mezipředmětových vztahů
- Podporujeme přechod od frontálního vyučování k individuálnímu a k aktivizujícím formám
- Učíme žáky prezentovat a obhajovat výsledky řešeného problému, především ve vztahu k běžnému životu

Kompetence komunikativní

Cíl: vést žáky k všestranné, slušné, účinné a otevřené komunikaci

Jak?:

- Ve všech vyučovacích předmětech vedeme žáky ke vhodné, slušné komunikaci s ostatními spolužáky, učiteli a ostatními pracovníky školy i mezi žáky a dospělými mimo školu
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat jejich názory žádoucí formou v rámci slušnosti a morálky
- Učitelé, speciální pedagogové i ostatní zaměstnanci školy se snaží být vzorem slušné komunikace
- Podporujeme práci v týmu či skupině

Kompetence sociální a personální

Cíl: rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Jak?:

- Vedeme žáky k respektování základních pravidel chování ve škole i ve společnosti
- Podporujeme atmosféru demokracie, přátelství a vzájemné úcty
- Využíváme v rozumné míře skupinovou a týmovou práci
- Vedeme žáky k podílení se na vytváření pravidel práce v týmu a skupině
- Realizujeme prevenci sociálně patologických jevů

Kompetence občanské

Cíl: připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, vytvářet u žáků pozitivní city v chování a prožívání, aktivně rozvíjet a chránit své zdraví, vést žáky k odpovědnosti za život i budoucnost

Jak?:

- Klademe důraz na dodržování školního řádu, pravidel slušné morálky, vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní volbu
- Vedeme žáky k odpovědnosti za své chování a dodržování morálních hodnot
- Vedeme žáky k uvědomování si vlastních pocitů a reakcí a k promýšlení důsledků jejich jednání na okolí i sebe sama
- Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu, péči o své zdraví i zdraví druhých, tvorbě postojů proti zneužívání návykových látek
- Vymezujeme se proti vandalismu, násilí, šikaně a zabýváme se prevencí těchto jevů
- Podporujeme principy solidarity mezi žáky, žáky-učiteli, žáky-ostatními pedagogy, žáky-nepedagogickými pracovníky, mezi mladou a starší generací, s cizími národy a národnostmi, odlišnými rasami
- Učíme žáky správně řešit krizové situace a mimořádné případy ohrožení zdraví a života
- Učíme žáky uvažovat v evropských i globálních souvislostech
- Vedeme žáky k důsledné ochraně životního prostředí a podporujeme principy udržitelnosti života

Kompetence pracovní

Cíl: pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti a reálné možnosti, uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v běžném životě a profesní orientaci

Jak?:

- Učíme žáky správně a bezpečně používat různé nástroje a přístroje (v rámci ICT, PV, atd.)
- Vedeme žáky k osvojení základních praktických dovedností
- Dbáme na dodržování bezpečnosti při praktických činnostech a na ochranu životního prostředí
- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posuzování jejich reálných možností

Kompetence digitální

Cíl: rozvíjet schopnost bezpečně ovládat a využívat digitální technologie, zařízení, aplikace a služby

Jak?

- Vedeme žáky k bezpečnému používání digitálních aplikací a zařízení ve výuce
- Učíme žáka chápat přínosy i rizika využívání digitálních technologií
- Vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které digitální technologie a zdroje pro řešení problému či úkolu použít
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah a kombinovat různé formáty
- Podporujeme žáky v chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- Vedeme žáky k tomu, aby uměli předcházet situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat
- Vedeme žáky k etickému jednání při sdílení informací a komunikaci v digitálním prostředí

3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Naše škola se řídí zákonem č. 109/2002 Sb. v aktuálním znění O výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá s využitím podpůrných opatření a v úzké spolupráci s kmenovou školou žáka, od které jsou vyžádány doporučení školského poradenského zařízení.

Individuální vzdělávací plán (IVP) je vytvářen na základě dodaných doporučení a na základě vstupního testu znalostí. IVP je vytvořen do 14 dnů od nástupu dítěte do školy.

Ve škole jsou zřízeny pozice asistentů pedagoga, kteří spolupracují s třídními učiteli a s dalšími pedagogickými pracovníky.

3.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Pokud by byl v rámci zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy umístěn žák mimořádně nadaný, byl by v rámci IVP a kontraktu s kmenovou školou podporován přímo ve výuce obtížnějšími typy úloh a úkolů.

Cílem výuky je podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a zaměřit se na jejich rozvoj v škole. Ve výuce využíváme metod, ve kterých mohou tito žáci uplatnit své schopnosti, dovednosti a vědomosti – např. projektové vyučování, skupinová práce, atd.

3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Průřezová témata přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Opět lze říci, že díky krátkodobosti pobytu má naše škola jen omezené možnosti ovlivňovat žáky v oblasti průřezových témat. Na druhé straně díky malému počtu žáků ve třídě a intenzivní práci s nimi, a taktéž díky tomu, že žáci po dobu svého umístění v DDÚ nejen docházejí do školy, ale jsou ovlivňováni i v rámci individuální či skupinové terapie a v rámci odpoledních činností s vychovateli, daří se u nich nastartovat pozitivní změny v chápání těchto aktuálních problémů.

Pro základní vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- ⤴ **OSV** Osobnostní a sociální výchova
- ⤴ **VDO** Výchova demokratického občana
- ⤴ **MEG** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ⤴ **MuV** Multikulturní výchova
- ⤴ **EV** Environmentální výchova
- ⤴ **MeV** Mediální výchova

Použité zkratky předmětů

Český jazyk – ČJ

Anglický jazyk - první cizí jazyk – 1AJ

Německý jazyk – druhý cizí jazyk – 2NJ

Matematika - MA

Práce na PC - POČ

Prvouka - PRV

Přírodověda - PŘA

Vlastivěda - VL

Dějepis - DĚ
Občanská výchova - OV
Komunikace - KOM
Chemie - CH
Fyzika - FY
Přírodopis - PŘ
Zeměpis - ZEM
Hudební výchova - HV
Výtvarná výchova - VV
Tělesná výchova - TV
Bezpečnost a výchova ke zdraví - BVZ
Praktické činnosti - PČ
Volitelné předměty - VP

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti – například:

- reakce na pochvalu či kritiku,
- formulace žádosti a požadavku pro ostatní přijatelnou formou,
- kooperace s ostatními vrstevníky a dospělými apod.

Specifikou osobnostní a sociální výchovy je, že se žáci učí sami na sobě, učí se v rámci vztahů v žákovské skupině, učí se na běžných situacích každodenního života. Prvky této výchovy jsou velmi podstatnou součástí diagnostického pobytu žáka v našem zařízení. Pro jeho naplnění byly do učebního plánu zařazeny předměty Komunikační dovednosti pro mladší školní děti a Seminář z občanské výchovy pro starší školní děti. Tato složka výchovy je výrazně zastoupena i v předmětech český jazyk, občanská výchova, rodinná výchova a dalších. Děti umístěné v DDÚ jsou však v této oblasti významně ovlivňovány i mimo vlastní výuku:

- individuální a skupinovou terapií,
- účastí na pravidelných pondělních komunitách a pátečních hodnoceních,
- pravidelným kontaktem a rozhovory s pracovníky DDÚ,
- celkovou atmosférou zařízení, jeho řádem a pravidly.

Okruhy :

- (a) porozumění sobě samému, zvládnutí vlastního chování,

- (b) porozumění druhým, poznávání lidí, naučit se uznávat takové lidské vlastnosti jako odpovědnost, spravedlivost, spolehlivost,
- (c) utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, naučit se pomáhat druhým, aniž bych očekával vděk či protislužbu,
- (d) komunikační dovednosti, komunikace verbální a neverbální, jak reagovat na provokace, jak se prosadit, jak získat pozornost žádoucí formou,
- (e) schopnost spolupracovat, jak bojovat za tým, jak unášet prohru,
- (f) schopnost řešit různé situace (např. konflikty),
- (g) duševní hygiena, žádoucí formy odreagování se při stresu a napětí,
- (h) kreativita, objevit to co mě baví, jak spojit vnášení vlastní invence s pravidly a požadavky dospělých,
- (i) cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti,
- (j) prevence sociálně patologických jevů a rizikového chování (gamblerství, závislost na PC).

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.
(a)	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM
(b)	KOM, PRV	KOM, PRV	KOM, PRV	KOM	KOM	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV
(c)	KOM	KOM	KOM	KOM, VL	KOM,V L	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV
(d)	KOM, ČJ	KOM, ČJ	KOM, ČJ	KOM, ČJ, VL	KOM, ČJ, VL	KOM, ČJ, OV	KOM, ČJ, OV	KOM, ČJ, OV	KOM, ČJ, OV
(e)	KOM, TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ	KOM TV, PČ
(f)	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ	KOM, TV, PČ
(g)	PRV, ČJ	PRV, ČJ	PRV, ČJ	PŘA,	PŘA	BVZ	BVZ	PŘ, VP	VP
(h)	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV	VV,PČ, HV
(i)	---	---	---	MA	MA	MA	MA	MA	MA
(j)	---	---	---	---	POČ	POČ, BVZ, OV	POČ, BVZ, OV	POČ, OV	POČ, OV

3.5.2 Výchova demokratického občana

Toto průřezové téma využívá zkušeností a prožitků žáků po dobu diagnostického pobytu v DDU. Celkové klima zařízení je založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu. Vytváří demokratickou atmosféru s nutností dodržovat řád pro všechny

jasně a předem daný, eventuálně s nutností nést následky nedodržování tohoto řádu. Žáci jsou motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích, k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit význam dodržování pravidel, uvědomit si, že překročení hranice může vést k anarchii či naopak k despotismu, což má za následek omezení svobod některého z nich.

Učí se mimo jiné:

- zaujímání vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- vlastní odpovědnosti za svá rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,
- ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,

Prvky této výchovy jsou rovněž velmi podstatnou součástí diagnostického pobytu žáka v našem zařízení. Tato složka výchovy je uplatňována v mnoha výukových předmětech. Děti umístěné v DDÚ jsou však v této oblasti významně ovlivňovány i mimo vlastní výuku:

- individuální a skupinovou terapií,
- účastí na pravidelných pondělních komunitách a pátečních hodnoceních,
- pravidelným kontaktem a rozhovory s pracovníky DDÚ,
- celkovou atmosférou zařízení, jeho řádem a pravidly.

Okruhy :

- úloha občana v demokratické společnosti, dodržování lidských práv a svobod, podíl občanů na politickém životě – volební systémy a demokratické volby, obec jako základní jednotka samosprávy státu,
- pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování celé společnosti i pro fungování vnitřního řádu v DDÚ, nutnost respektování pravidel, úcta k zákonům, základní orientace v právních předpisech, důležitost dosažení 15 let věku pro trestně právní odpovědnost,
- ústavní výchova, termíny, zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.
(a)	---	---	---	---	---	OV	OV	OV	OV, ZEM
(b)	KOM,	KOM,	KOM,	KOM	KOM	KOM,	KOM,	KOM,	KOM,

	PRV	PRV	PRV			OV	OV	OV	OV
(c)	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tato výchova zahrnuje globální myšlení a mezinárodní porozumění.

Prvky této výchovy jsou rovněž součástí diagnostického pobytu žáka v našem zařízení a uplatňují se hlavně v předmětu zeměpis, ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost (dějepis, občanská výchova), a samozřejmě také v oblastech Jazyk a jazyková komunikace a Informatika.

Okruhy :

- (a) Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- (b) Mezinárodní organizace – celosvětové, evropské, pochopení významu Evropské unie,

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.
(a)	---	---	---	VL	VL	AJ,NJ ČJ,HV	ZEM, AJ, NJ ČJ,HV	ZEM, AJ,NJ, ČJ,HV	ZEM, AJ,NJ, ČJ,HV
(b)	---	---	---	---	---	---	---	ZEM	ZEM

3.5.4 Multikulturní výchova

V základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

V našem zařízení se setkávají žáci různých etnik a kultur. Zásadním principem je dodržování stejného řádu a pravidel platných pro všechny, při současném respektování odlišností a individualit. Případné začínající projevy takového chování, které by následně mohly vést k šikaně či rasové nesnášenlivosti jsou podchycovány a otevřeně řešeny. Řešení umožňuje systém složený z již uvedených technik, kterými jsou:

- individuální a skupinová terapie,
- účast na pravidelných pondělních komunitách a pátečních hodnoceních,
- pravidelný kontakt s pracovníky DDÚ a rozhovory s nimi,
- celková atmosféra zařízení, jeho řád a pravidla,
- v neposlední řadě i schránka důvěry.

Pro romské žáky jsou v naší škole k dispozici některé knihy a učebnice psané romským jazykem.

Okruhy :

- (a) Kulturní rozdíly – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik a kultur
- (b) Lidské vztahy – spolupráce v rámci třídy i celého DDÚ, tolerance a rozvoj spolupráce mezi lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost, překonávání předsudků a vžitých stereotypů ohledně soužití různých etnik a kultur
- (c) Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, nekonfliktní život v multikulturní společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin, otázka lidských práv, projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání, důvody vzniku, vhodné reakce na tyto projevy

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.
(a)	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV	KOM, HV,VV

(b)	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV
(c)	KOM	KOM	KOM	KOM, VL	KOM, VL	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV	KOM, OV,DĚ

3.5.5 Enviromentální výchova

Dotýká se oblasti ekologické výchovy, ovlivňování přírody člověkem a zpětného formování člověka prostředím. Prvky enviromentální výchovy zařazují vyučující průběžně do vyučovacího procesu ve všech předmětech, zejména však v předmětech občanská výchova, chemie, přírodopis, zeměpis, praktické činnosti (práce na pozemcích), prvouka, přírodověda. Některá témata s ekologickou tematikou žáci zpracovávají v rámci samostatných prací – například plakáty s ekologickou tematikou. Mladší děti se účastní ekologických vycházek.

Vše se děje v součinnosti s odpolední činností, kterou zajišťují vychovatelé, s nimiž se děti v závislosti na ročním období účastní akcí v regionu – např. v rámci euroregionu „Nisa – řeka, která nás spojuje“, navštěvují zoologickou a botanickou zahradu apod.

Ve škole probíhá separace odpadů. Nádoby Technických služeb pro separovaný odpad jsou umístěny v bezprostřední blízkosti DDÚ

Okruhy :

- (a) Základní podmínky života – voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení), ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší u nás), půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině), ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy, energie (energie a život, využívání energie, možnosti a způsoby šetření), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- (b) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi, ochrana přírody při masových sportovních akcích apod.)
- (c) Prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.

(a)	PRV	PRV	PRV	PŘA	PŘA	PŘ,PČ ZEM FY	PŘ,PČ, FY	PŘ,PČ, FY	PŘ,CH FY,PČ
(b)	---	---	---	PŘA, VL	PŘA, VL	ZEM	ZEM	ZEM	ZEM, PŘ,CH
(c)	TV	TV	TV	PŘA, TV	PŘA, TV	BVZ	BVZ	PŘ, CH	CH

3.5.6 Mediální výchova

Média mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiu nabízena, mají nestejný charakter. Sdělení, kromě pravdivých a ověřených informací, mohou být nepravdivá, polopravdivá, manipulativní apod. Proto je pro každého jedince důležité správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost).

Okruhy :

5.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

6.1. Fungování a vliv médií ve společnosti

Okruh	V jakých předmětech jednotlivých ročníků je konkrétní okruh zařazen								
	1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.
(a)	---	---	---	---	ČJ, POČ	ČJ, DĚ, POČ OV	ČJ, DĚ, POČ OV	ČJ, DĚ, POČ, OV	ČJ, DĚ, POČ, OV
(b)	---	---	---	VV	VV, POČ	VV, POČ OV	VV, POČ OV	VV, POČ, OV	VV, POČ, OV

3.6. DALŠÍ NADPŘEDMĚTOVÁ TÉMATA A OKRUHY

3.6.1 Prevence sociálně patologických jevů

Protidrogová prevence je součástí vzdělávacího procesu od prvního roku povinné školní docházky. Škola klade důraz na smysluplné využití volného času dětí a na význam zažití úspěchu.

Pedagogové se v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků účastní seminářů zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů.

Prevence sociálně patologických jevů na naší škole je odlišná od této činnosti na běžné škole a odlišnost spočívá hlavně ve čtyřech oblastech (převzato z „Preventivního programu“ našeho zařízení):

- Nevýhodou je, že žáci jsou umístováni do školy při DDÚ ve většině případů právě proto, že se v jejich chování již vyskytly nežádoucí projevy. Při práci s těmito dětmi se tedy zpravidla jedná již o sekundární prevenci, zaměřenou na mírnění následků nežádoucích projevů chování.
- Naopak výhodou je, že žáci neodcházejí po skončení vyučování domů, do rodiny, ale zůstávají v zařízení na nepřetržitém pobytu, tj. odpoledne i v noci. V tomto čase jsou v péči dalších pedagogických pracovníků. Preventivní působení na žáka se tedy děje v rámci ucelené struktury všech odborných pracovníků DDÚ, jejichž součástí je právě i metodik prevence.
- Výhodou je skutečnost, že každý učitel školy při DDÚ musí být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky, na základě čehož je schopen samostatně uplatňovat prvky preventivního působení ve své práci.
- Další výhodou je, že systém preventivního působení na žáka spočívá ve výchovně vzdělávacím a terapeutickém procesu, v němž každé dítě má své kmenové pracovníky (třídního učitele, skupinové vychovatele, etopeda a psychologa), s nimiž se účastní individuálních a skupinových terapeutických aktivit. Tyto aktivity, které na běžné škole pomáhá zajišťovat právě metodik prevence, jsou ve škole při DDÚ stálou součástí každodenního působení na dítě. Jedná se zejména o tyto aktivity:
  - V rámci školy je do školního vzdělávacího programu zařazen předmět KOMUNIKACE (KOM)
  - V rámci celkového působení na žáka jsou do programu zařazeny následující aktivity:
    - Individuální přístup učitele ke každému žákovi.
    - Individuální rozhovory žáky s etopedem či psychologem.
    - Komunita, což je pravidelné setkání všech dětí, ředitele DDÚ, pedagogických pracovníků DDÚ, je otevřená všem zaměstnancům i hostům DDÚ (obsah a pravidla komunity – viz. Vnitřní řád DDÚ).
    - Týdenní hodnocení chování (obsah hodnocení – viz. Vnitřní řád DDÚ).
    - Skupinové sezení (obsah skupinových sezení – viz. Vnitřní řád DDÚ).

3.6.2 Ochrana obyvatelstva za mimořádných situací, bezpečnost žáků

Výchova a vzdělávání žáků ve smyslu ochrany obyvatelstva za mimořádných situací je průběžně zařazována do vyučovacího procesu ve všech předmětech. Žáci se naučí poskytovat první pomoc přiměřeně svému věku, znají důležitá telefonní čísla, znají základní postupy při evakuaci.

Škola má vypracovaný traumatologický plán, plán evakuace, řady jednotlivých stanovišť (dílenn, tělocvičny, posilovny,....). Žáci jsou s nimi seznamováni třídními učiteli v pravidelných cyklech.

Poučení o bezpečnosti zařazují vyučující průběžně během školního roku, o poučení provedou záznam v příloze třídní knihy. Základní struktura poučení pro žáky o PO a BOZP je následující:

- Řídit se pokyny učitelů.
- Znat všechna pravidla chování platná pro školu a celý DDÚ, v případě že žák některým nerozumí, má možnost se kdykoli zeptat učitele.
- Opouštět prostor, ve kterém právě probíhá vyučování, jen se svolením učitele.
- Do školy nenosit jídlo ani pití – na svačinu chodí všichni žáci společně do jídelny.
- Udržovat pořádek na své lavici.
- Všechny pomůcky ve škole používat jenom k tomu, pro co jsou určeny.
- Pokud se něco rozbije či poškodí, ihned to ohlásit učiteli.
- Pokud se při nějaké činnosti ve škole žák poraní, ohlásí to ihned učiteli.
- Ve škole se nesmí kouřit, ani sebou nosit předměty, které by mohly způsobit požár (zapalovač, sirky).
- Při stírání tabule dbát na to, aby nebyla mokrá podlaha a nehrozilo uklouznutí.
- Po chodbách chodit pomalu.
- Nelézt na vyvýšená místa (na lavice, židle, parapety,...)
- Do nikoho nestrkat, neprát se.
- Při odchodu z WC si umýt ruce a zhasnout světlo.
- Při pracovní, výtvarné a tělesné výchově navíc:
  1. vhodný oděv i obuv,
  2. sundat řetízky, náramky a jiné ozdoby,
  3. vlasy upravit tak, aby nehrozil úraz,
  4. začínat činnost (v dílně, v tělocvičně, v posilovně, na zahradě apod.), až když učitel vysvětlí postup práce,
  5. soustředit se na aktuální činnost,
  6. seznámit se s řádem platným pro danou místnost (řádem dílny, tělocvičny apod.).

3.6.3 Výchova k profesní orientaci

Na prvním stupni v rámci prvouky si pedagog povídá se žáky o povoláních (jaké jsou, co obnáší), kým by chtěli být apod. Informace o dalším studiu po ukončení školní docházky zajišťují na druhém stupni psychologové, etopedi, třídní učitelé a zástupce ředitele pro školu. Nejčastěji využíváme informací z www.infoabsolvent.cz, ale i dalších informačních materiálů, popřípadě telefonicky komunikujeme s jednotlivými středními školami v Libereckém kraji a v Ústeckém kraji.

Základním principem výchovy k volbě povolání je motivace k dalšímu vzdělávání a tím následně k lepšímu uplatnění na trhu práce. A to i u žáků, kteří se prvotně k dalšímu studiu staví negativně, protože ve své rodině nemají žádný vzor, tj. někoho, kdo by absolvoval nějaké další vzdělávání po základní škole.

4. Učební plán

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Pro školní vzdělávací program naší školy je typické, že vzhledem k krátkodobosti pobytu a různorodosti vzdělávacích programů zařazujeme pouze minimum volitelných předmětů (KOM, FYS, MH), aby se spektrum získávání vědomostí ještě více netříštilo. Žáci 1. stupně mají v učebním plánu pevně dané předměty z rozvoje sociálních a komunikačních dovedností, které podporují pozitivní změny v jejich chování (KOM).

Dalším znakem našeho vzdělávacího programu je to, že probíhá pouze teoretická výuka, nejsou zařazeny laboratorní a praktická cvičení (netýká se jednodušších činností jako například měření, vážení apod.).

Následující přehled uvádí názvy povinných předmětů podle toho, jak naplňují vzdělávací oblasti :

Vzdělávací oblast	Název předmětu na 1. stupni		Název předmětu na 2. stupni	
	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	ČJ	Český jazyk
	Cizí jazyk	1AJ	Cizí jazyk	1AJ,2NJ
Matematika a její aplikace	Matematika	MA	Matematika	MA
Informatika	Práce na PC	POČ	Práce na PC	POČ

Člověk a jeho svět	Prvouka Přírodověda Vlastivěda	PRV PŘA VL	- - -	
Člověk a příroda	- - - -		Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis	FY CH PŘ ZEM
Člověk a společnost	- - Komunikace	KOM	Dějepis Občanská výchova Komunikace	DĚ OV KOM
Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova	HV VV	Hudební výchova Výtvarná výchova	HV VV
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TV	Tělesná výchova	TV
	-		Bezpečnost a výchova ke zdraví	BVZ
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	PČ	Praktické činnosti	PČ

ŠVP PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola Liberec

Předmět	Zkratky do třídní knihy	Hodinová dotace v ročnících												
		1.	2.	3.	4.	5.	1.-5.tř.	6.	7.	8.	9.	6.-9.tř.		
Český jazyk	ČJ	9	8	7	7	7	33 5	4	4	4	4	15	1	
První cizí jazyk: Anglický / Německý jazyk	1AJ/1NJ	-	-	3	3	3	9 -	3	3	3	3	12	-	
Druhý cizí jazyk	2NJ/2AJ	-	-	-	-	-	- -	-	2	2	2	6	-	
Matematika	MA	4	5	5	5	5	20 4	4	4	4	4	15	1	
Práce na PC	POČ	-	-	-	-	2	2 -	2	1	1	1	4	1	
Prvouka	PRV	1	3	3	-	-	11 2	-	-	-	-	-	-	
Přírodověda	PŘA	-	-	-	2	1		-	-	-	-			
Vlastivěda	VL	-	-	-	2	1		-	-	-	-			
Dějepis	DĚ	-	-	-	-	-	- 5	2	2	2	2	10	4	
Občanská výchova	OV	-	-	-	-	-		1	1	1	1			
Komunikace	KOM	1	1	1	1	1		1	1	-	-			
Chemie	CH	-	-	-	-	-	- -	-	-	2	2	20	5	
Fyzika	FY	-	-	-	-	-		2	2	1	1			
Přírodopis	PŘ	-	-	-	-	-		2	2	2	2			

Zeměpis	ZEM	-	-	-	-	-			2	1	2	2		
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	9	1
Výtvarná výchova	VV	3	1	1	1	1	2		2	2	1	1		
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2			2	2	2	2	10	-
Bezpečnost a výchova ke zdraví	BVZ	-	-	-	-	-	10	-	1	1	-	-		
Praktické činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	-	1	1	1	1	3	1
Komunikace (VOL)	KOM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
Míčové hry (VOL)	MH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
Celkem		22	22	24	25	25	118		30	30	31	31	122	

Disponibilní
Volitelné

POZNÁMKY k výše uvedenému učebnímu plánu:

A) ČESKÝ JAZYK

V 1. až 3.ročníku se dělí na Psaní, Čtení a jazykovou výchovu a Literární výchovu, ve 4. až 9. ročníku se dělí na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.

Předmět je na prvním stupni posílen o 5 hodin z disponibilní časové dotace, a to v každém ročníku o jednu hodinu. **V první a druhé třídě je možnost tuto hodinu využít u těch žáků, kteří mají speciální vzdělávací požadavky v oblasti nápravy poruch komunikace k řečové a logopedické výchově, kterou zajišťuje jedna z našich dvou vyučujících vzdělaných v oblasti asistence logopeda.**

Předmět speciálně pedagogické péče – řečová a logopedická výchova – součást ČJ

Cílem je rozvoj komunikačních dovedností v plné šíři za účelem dorozumívání, které je předpokladem aktivního zapojení do života.

Obsahem je rozvíjení řečových schopností v oblasti receptivní, centrální a expresivní.

Organizační formy úzce souvisejí s aktuální úrovní řečových schopností a s potřebou rozvíjet konkrétní dovednosti.

V rámci výuky v našem zařízení – s ohledem na neustále se měnící skladbu dětí - je nutné tyto hodiny přizpůsobit potřebám a složení konkrétních skupin. Děti často nemají dostatečnou řečovou obratnost a úroveň řečových schopností.

Způsob výuky: hromadná a frontální, skupinová a kooperativní.

V případě chybné výslovnosti některých hlásek u jednotlivých dětí je skupinová práce doplněna tradiční individuální péčí, to znamená individuálním, asi desetiminutovým nácvikem a zadáním samostatného cvičení. Toto cvičení, jak již bylo uvedeno, probíhá mimo vlastní výuku, tedy mimo rámec tohoto předmětu. Vyučující s žákem pracuje individuálně.

Struktura předmětu:

1. část hodiny

- Zahájení – písnička
- Automasáž mluvidel
- Řítky, rozpočítadla
- Dechová cvičení
- V této části hodiny se učitel snaží v rámci frontální výuky zaměřit na procvičování nervových, hybných a smyslových orgánů různými formami v dostatečné zátěži tak, aby bylo fyziologicky účinné.

2. část hodiny

Zvolené metody dle výše zmíněného složení konkrétních skupin:

- Rozvíjení pohyblivosti řečových orgánů, hlasová technika a cvičení, nácvik měkkého hlasového začátku. Zaměření na procvičení jednotlivých skupin hlásek (např. p,b,m – f,v – k,g ch,h – c,s,z atd.) podle způsobu tvoření a to formou obecného rozcvičení (např. napodobováním zvuků zvířat, dopravních prostředků atd.) a artikulačního cvičení. Tato cvičení proložíme písničkou nebo říkankou, ve kterých jsou probírané hlásky obsaženy ve větší míře.
- Cvičení zaměřená na rozvíjení fonematického sluchu. Děti poznávají hlásku ve struktuře slova (rozlišují hlásku na začátku slova, ve slově, na konci slova), učí se samostatně řetězit slovíčka (rak, drak, mrak, vrak...), učí se formou her rozlišovat hlásky (záměny znělosti – tuha, duha; záměny délek – váha, váhá; záměny hlásek – deka,veka). Tato cvičení je možné doplnit rytmizací textu, pohybovou hrou, děti vytleskáváním určují počet a délky slabik, je možné využít logopedického bzučáku.
- Cvičení zaměřená na rozvíjení slovní zásoby. Děti pracují s obrázky, popisují obrázky, tvoří vhodné věty, je možné zapojit didaktické hry na posilování zrakové paměti, fantazie...V těchto hodinách je možné využít světa pohádek, vyprávění, čtení dětmi i učitelem, přečtení. Je možné zapojit fantazii dětí vyprávěním začátku nebo konce čteného příběhu. Vhodné je zapojit i dramatizaci příběhu.

3. část hodiny

- Písnička
- Pohybová hra
- Hry se slovy – hádanky, slovní fotbal atd.
- Rozvoj slovní zásoby – poslech a přečtení, práce s obrázky.

Závěrečná část hodiny

- Děti mají zadánu samostatnou práci – např. grafické znázornění pohádek, dokreslování obrázků, dokreslování hlásek.

Na druhém stupni je ČJ posílen o jednu hodinu z disponibilní dotace.

B) KOMUNIKACE

Nově zavedený předmět z disponibilní časové dotace.

Děti umísťované do dětského diagnostického ústavu a následně i do základní školy při DDÚ mají často potíže s komunikací, a to nejen ve vztahu k dospělým, ale i k vrstevníkům. Správně nastavené techniky práce s dítětem mohou potíže zmírnit, eventuelně odstranit.

Na 1. stupni jsou žáci posilováni v rozvoji komunikace.

U žáků 2. stupně předmět již předpokládá určitou úroveň komunikačních dovedností, věnuje se jejímu prohlubování, zahrnuje prvky terapie a sebezkušenosti, volně navazuje na občanskou výchovu.

C) OSTATNÍ VYUŽITÍ DISPONIBILNÍCH HODIN je zjevné z tabulky učebního plánu. Disponibilní hodiny jsou zde uvedeny ve sloupku se žlutým zvýrazněním, a to jak u jednotlivých předmětů, tak i jejich celkový součet.

Výuku některých předmětů z oblasti výchov zajišťují odborní vychovatelé v rámci odpoledních aktivit. Vychovatelé pověřeni výukou mají vysokoškolské pedagogické vzdělání. Důvody této úpravy jsou následující – žáci se v průběhu pobytu v DDÚ účastní terapeutických aktivit, které jsou zařazeny ihned po skončení vyučování (pondělí komunita, pátek velké hodnocení, jednou týdně skupinová terapie). Pokud by ještě jednou až dvakrát týdně bylo zařazeno odpolední vyučování ihned po obědě, neměly by umístěné děti prakticky možnost chodit ven a naučit se tak smysluplně trávit svůj volný čas. Navíc by nedostatek pohybových aktivit na čerstvém vzduchu mohl vést k vyšší nemocnosti, případně k nárůstu agresivity. Z toho důvodu je výuka „výchov“ zajišťovaná vychovateli zařazována na pozdní odpoledne nebo i na víkendy, dle aktuálních potřeb skupiny a uvážení vychovatele.

5. Učební osnovy

Jak již bylo výše uvedeno, žáci při umístění do DDÚ v krátké době zpravidla vystřídají školní vzdělávací programy tří škol – předchozí kmenové školy v místě bydliště, školy v DDÚ a následně kmenové školy (při umístění do následného zařízení či pěstounské péče), z tohoto důvodu je náš ŠVP co nejobecnější, blíží se RVP, aby zajistil pro žáka co nejplynulejší přechod mezi jednotlivými školními vzdělávacími programy.

Jak bylo rovněž výše uvedeno, rámcový vzdělávací program pro tvorbu ŠVP v ZŠ při dětských diagnostických ústavech připouští, že ředitel zařízení může upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků.

Poměrně velký počet dětí odchází z našeho DDÚ zpět do rodiny nebo do dětského domova. V obou těchto případech nastupují žáci zpět do své školy. Proto je třeba, aby každý žák uměl nějaké **základní penzum z požadovaných výstupů učiva**.

Proto učební osnovy našeho ŠVP ve většině předmětů téměř kopírují obsah učiva RVP ZV.

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je v RVP ZV orientačně rozdělen do devíti **vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním *vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými *vzdělávacími obory*:

- **Jazyk a jazyková komunikace** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)
- **Matematika a její aplikace** (Matematika a její aplikace)
- **Informatika** (Práce na počítači)
- **Člověk a jeho svět** (Přírodověda, Vlastivěda))
- **Člověk a společnost** (Komunikace, Dějepis, Občanská výchova)
- **Člověk a příroda** (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Fyzikální seminář)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- **Člověk a zdraví** (Bezpečnost a výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Míčové hry)
- **Člověk a svět práce** (Pracovní činnosti)

Průřezová témata:

PT 1 Osobnostní a sociální výchova

PT 1.1 Osobnostní rozvoj

PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání

PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí

PT 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace

PT 1.1.4 Psychohygienu

PT 1.1.5 Kreativita

PT 1.2 Sociální rozvoj

PT 1.2.6 Poznávání lidí

PT 1.2.7 Mezilidské vztahy

PT 1.2.8 Komunikace

PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

PT 1.3 Morální rozvoj

PT 1.3.10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PT 1.3.11 Hodnoty, postoje, praktická etika

PT 2 Výchova demokratického občana

- PT 2.12 Občanská společnost a škola
- PT 2.13 Občan, občanská společnost a stát
- PT 2.14 Formy participace občanů v politickém životě
- PT 2.15 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PT 3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá
- PT 3.17 Objevujeme Evropu a svět
- PT 3.18 Jsme Evropané

PT 4 Multikulturní výchova

- PT 4.19 Kulturní diference
- PT 4.20 Lidské vztahy
- PT 4.21 Etnický původ
- PT 4.22 Multikulturalita
- PT 4.23 Princip sociálního smíru a solidarity

PT 5 Enviromentální výchova

- PT 5.24 Ekosystémy
- PT 5.25 Základní podmínky života
- PT 5.26 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- PT 5.27 Vztah člověka k prostředí

PT 6 Mediální výchova

- PT 6.28 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- PT 6.29 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- PT 6.30 Stavba mediálních sdělení
- PT 6.31 Vnímání autora mediálních sdělení
- PT 6.32 Fungování a vliv médií ve společnosti
- PT 6.33 Tvorba mediálního sdělení
- PT 6.34 Práce v realizačním týmu

3.5 Průřezová témata – 1. stupeň

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1 Osobnostní a sociální výchova						
1.1	Osobnostní rozvoj					
1.1.1	Rozvoj schopnosti poznávání	ČJ, M, PRV, HV, PV, VV	ČJ, M, PRV, HV	ČJ, M, PRV, HV, AJ	ČJ, M, HV,	M, HV
1.1.2	Sebepoznání a sebepojetí	M, PRV	M, PRV	M, PRV	M	M
1.1.3	Seberegulace a sebeorganizace	ČJ, PV	ČJ			
1.1.4	Psychohygiena					TV
1.1.5	Kreativita		PV			
1.2	Sociální rozvoj					
1.2.6	Poznávání lidí	PRV	PRV	PRV		
1.2.7	Mezilidské vztahy	PRV	PRV	PRV, PV	VL	
1.2.8	Komunikace	ČJ, PRV	ČJ, PRV, VV	ČJ, PRV, AJ	ČJ, AJ	ČJ
1.2.9	Kooperace a kompetice	M	M	M	M	M, PV, TV
1.3	Morální rozvoj					
1.3.1 0	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		PRV	PRV		
1.3.1 1	Hodnoty, postoje, praktická etika		PRV	PRV		
2 Výchova demokratického občana						
2.12	Občanská společnost a škola			PRV		VL

2.13	Občan, občanská společnost a stát					VL
2.14	Formy participace občanů v politickém životě					VL
2.15	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL
3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech						
3.16	Evropa a svět nás zajímá			AJ	PV, VL	ČJ
3.17	Objevujeme Evropu a svět					VV
3.18	Jsme Evropané					VL
4 Multikulturní výchova						
4.19	Kulturní diference			AJ	HV	AJ, HV, VV
4.20	Lidské vztahy				VL, AJ	PV
4.21	Etnický původ					ČJ
4.22	Multikulturalita				VV	
4.23	Princip sociálního smíru a solidarita					VL
5 Enviromentální výchova						
5.24	Ekosystémy	PRV, PV	PRV	PRV	PŘV	
5.25	Základní podmínky života	PRV	PRV, PV	PRV		PŘV
5.26	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV	PRV	PRV, PV	VL	VL
5.27	Vztah člověka	PRV	PRV	PRV, VV	VL, PV	VL

	k prostředí					
6 Mediální výchova						
6.28	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ
6.29	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ
6.30	Stavba mediálních sdělení					INF
6.31	Vnímání autora mediálních sdělení					INF
6.32	Fungování a vliv médií ve společnosti					INF
6.33	Tvorba mediálního sdělení				INF	
6.34	Práce v realizačním týmu				INF	

3.6 Průřezová témata – 2. stupeň

		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1 Osobnostní a sociální výchova					
1.1	Osobnostní rozvoj				
1.1.1	Rozvoj schopnosti poznávání	ČJ, M, Z, PV	ČJ, M, Z	ČJ, M, Z	ČJ, M, Z
1.1.2	Sebepoznání a sebepojetí	M	D, NJ	M, D, VO, PŘ	M, VO
1.1.3	Seberegulace a sebeorganizace	PV	TV, PV	TV	TV, PV
1.1.4	Psychohygiena	HV	HV	HV, TV	HV, TV
1.1.5	Kreativita	VV, PV	VV, PV	INF	INF
1.2	Sociální rozvoj				
1.2.6	Poznávání lidí	VO	D, PV		
1.2.7	Mezilidské vztahy		D	VO	VO
1.2.8	Komunikace	ČJ, D	ČJ, VO, AJ	ČJ, AJ, PV, NJ	ČJ, AJ
1.2.9	Kooperace a kompetice	M	M, PV	M	M, TV, PV
1.3	Morální rozvoj				
1.3.10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			M, PV	CH
1.3.11	Hodnoty, postoje, praktická etika			PV	PV
2 Výchova demokratického občana					
2.12	Občanská společnost a škola				VO
2.13	Občan, občanská společnost a stát		VO		AJ, NJ

2.14	Formy participace občanů v politickém životě		VO		
2.15	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VO
3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
3.16	Evropa a svět nás zajímá	Z, NJ, AJ	ČJ, AJ, NJ	ČJ, AJ, NJ	ČJ, Z, AJ, NJ
3.17	Objevujeme Evropu a svět	Z			Z,VO
3.18	Jsme Evropané				VO
4 Multikulturní výchova					
4.19	Kulturní diference	D, HV	HV	HV	Z, HV
4.20	Lidské vztahy			VO, PV	D, PV
4.21	Etnický původ				D
4.22	Multikulturalita			D	AJ
4.23	Princip sociálního smíru a solidarity				VO
5 Enviromentální výchova					
5.24	Ekosystémy	Z, PŘ	PŘ, Z	Z	Z
5.25	Základní podmínky života	PŘ		PV	PV
5.26	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z	Z, PV	Z	Z, PŘ, PV
5.27	Vztah člověka k prostředí	VO			F, NJ
6 Mediální výchova					

6.28	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ
6.29	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	INF	INF	INF	INF
6.30	Stavba mediálních sdělení			HV	HV, ČJ
6.31	Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ
6.32	Fungování a vliv médií ve společnosti				INF
6.33	Tvorba mediálního sdělení			INF	
6.34	Práce v realizačním týmu			INF	

4 Učební plán

4.1 Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	I. st. (I. – 5. roč.)				
		1.	2.	3.	4.	5.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7	7	6	6
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0
	Vlastivěda	0	0	0	1	1
	Přírodověda	0	0	0	1+1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2
Průřezová témata		P	P	P	P	P
Týdenní časová dotace		21 18+3	21 18+3	24 21+3	26 22+4	26 23+3
Celkem		118				

4.2 Učební plán 2. stupně

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	2. st. (6. – 9. roč.)			
		6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	3
	Anglický jazyk	3	3	3	3
	Německý jazyk	1	1	1	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1
Informační a komunikační technologie	Informatika	0+1	0+1	0+1	1
Člověk a společnost	Dějepis	1	1	2	2
	Výchova k občanství	1	1	1	1
Člověk a příroda	Přírodopis	1+1	2	2	2
	Zeměpis	1	1	1	2
	Fyzika	1	1	1	2
	Chemie	0	0	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	0
	Výtvarná výchova	2	2	2	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	0	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1+3	1+3	1+3	2+2
Průřezová témata		P	P	P	P

Týdenní časová dotace	29 <u>24+5</u>	30 <u>25+5</u>	31 <u>26+5</u>	32 <u>29+3</u>
Celkem	122			

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

V učebním plánu 1. a 2. stupně je rozvržení disponibilních hodin označeno takto: +1, +2, +3.

Všechna průřezová témata jsou integrována do jednotlivých vyučovacích předmětů.

Vyučovací předměty Pracovní výchova a Tělesná výchova se na 2. stupni vyučují ve dvou skupinách. Žáci jsou rozděleni na chlapce a dívky.

Finanční gramotnost a etická výchova je integrována do stávajících předmětů.

Předmět speciálně pedagogické péče Řečová výchova je integrován do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura.

Předmět speciálně pedagogické péče Zdravotní tělesná výchova jen integrován do vyučovacího předmětu Tělesná výchova.

Na základě doporučení ŠVP je obsah učiva vyučovacího předmětu Německý jazyk nahrazen obsahem učiva vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura.

5 Učební osnovy

5. 1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Do vzdělávacího oboru je v rámci speciálně pedagogické péče zařazen obsah předmětu speciálně pedagogické péče Řečová výchova.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. stupeň: 1. – 3. ročníku – 7 hodin týdně, ve 4. – 5. ročníku – 6 hodin týdně.

2. stupeň: 6. – 9. ročníku – 5 hodin týdně.

1. stupeň: 1. – 3. ročníku – 7 hodin týdně, ve 4. – 5. ročníku – 6 hodin týdně.

2. stupeň: 6. – 8. ročníku – 4 hodiny týdně, v 9. ročníku – 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá ve třídách.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení,

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení:

- klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
- schopnost čtení aplikujeme na využití získávání informací v ostatních předmětech
- vedeme žáky k osvojení správné techniky psaní
- vyhledat informace v dostupných pomůckách pro aplikaci správných mluvnických pravidel

Kompetence k řešení problémů:

- Učíme žáky využívat čtenářské dovednosti k porovnávání a hodnocení různých zdrojů informací
- Vedeme žáky k vyhledávání chyb v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní:

- Učíme formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, gramaticky správně, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně
- Využíváme všech možností verbální i neverbální komunikace vzhledem k individuálním možnostem

- každého žáka
- Motivujeme k umění naslouchat
- Využíváme situace, při kterých žáci musí komunikovat s různými lidmi a různými prostředky (ústně, písemně, telefonem, e-mailem,...)
- Upevňujeme u žáků základní pravidla komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální:

- Zadáváme žákům skupinové plnění úkolů
- Učíme žáky respektovat mínění ostatních a urovnávat konflikty
- Společně vytváříme pravidla života a komunikace ve skupině

Kompetence občanské:

- Učíme respektovat názory druhých lidí
- Učíme projevovat pozitivní vztah k četbě, recitaci, literárnímu projevu

Kompetence digitální:

- ovládat základní hygienické návyky spojené se psaním na klávesnici, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- využívat vybrané formy elektronické komunikace
- popsat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování v elektronické komunikaci
- psát správně a přehledně jednoduchá sdělení i v elektronické podobě
- číst krátké texty s porozuměním včetně textů elektronických
- rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk v mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů

5.1.1 Vzdělávací obsah

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace, PT 1.2.8 Komunikace

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p> <p>ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA - Zvládá slovní formy společenského styku (pozdrav, prosba, poděkování)</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení základy techniky mluveného projevu cvičení pro rozvoj fonemického sluchu diferenciacní cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, čtení obrázků, grafické znázornění slova a věty analyticko-syntetické činnosti čtení a tvoření otevřených slabik se souhláskami m, l, v, t, s, j. čtení slov s otevřenými slabikami, jednoduchých vět zpočátku doplněných obrázky, Psaní správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem motivované přípravné cviky; rozvíjení jemné motoriky a pohybové koordinace grafomotorická cvičení; uvolňovací cviky psací písmo-písmena, slabiky, slova, věty technika psaní – úhledný, čitelný písemný projev psaní psacích písmen, se kterými se žák seznamuje ve čtení – a e i o u y á é í ó ú ý A, O, M, V psaní slabik – opis, diktát; psaní slov – opis a přepis slabik, opis dvojslabičných slov psaní vět</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA výslovnost hlásek analyticko – syntetická cvičení členění slova na hlásky a slabiky tvoření slov, slovní zásoba tempo řeči, intonace, přízvuk</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA reprodukce přečteného nebo slyšeného textu -přednes říkanky a krátké básničky věcné naslouchání – poslech předčítaného textu, pozorné, soustředěné reprodukce krátké pohádky podle obrázkové osnovy dramatizace pohádky</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Dechová, hlasová a artikulační cvičení Výslovnost, edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu, intonace, rytmizace</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace, PT 1.2.8 Komunikace

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</p> <p>ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Reprodukuje jednoduché říkanky a básničky • Popíše jednoduché obrázky</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>Čtení Procvičování probraných písmen z 1. ročníku Analyticko-syntetické činnosti (skládací abeceda) jednoduché texty s obrázky jednoduché věty s porozuměním (orientace ve čteném textu, odpovědi na otázky k obsahu čteného, ilustrace přečteného) čtení psacího písma Čtení jednoslabičných slov typu: les, dům Čtení dvojslabičných a vícetabličných slov z otevřených slabik typu: lepší, šijeme, papírový, telefonuje ... Čtení dvojslabičných a vícetabličných slov majících zavřenou slabiku na konci – slova typu: šátek, zobáček, okopávat ... Čtení předložkových vazeb: u lípy, z vody, za les, na zádech, do koše, ze železa, se žirafou, k večeři Psaní Základní hygienické návyky při psaní, technika psaní (držení psacího náčiní, sklon sešitu, správné sezení v lavici) Procvičování již naučených písmen malé a velké abecedy Rozvíjení jemné motoriky a pohybové koordinace Psaní písmen, se kterými se žák seznamuje ve čtení – ostatní písmena malé abecedy a velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem: p, N, n, š, d, z, k, b, C, c, r, Č, č, h, ou, au, U, Ź, ž, f, g, ř, Ch, ch opis, přepis, diktát vedení žáků k sebekontrolě napsaného textu</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově Členění slova na hlásky a slabiky (rytmizace) Věta Poznat začátek věty (velké písmeno a konec věty . ? !) Sluchové rozlišení věty. ? ! – podle hlasové intonace</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Přednes Přednes rozpočítadla, říkanek, krátkých básniček – i s doprovodným pohybem Poslech Poslech předčítaného textu Reprodukce a dramatizace podle dané osnovy Reprodukce přečteného textu nebo pohádky – podle obrázkové osnovy, otázek dramatizace</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Dechová, hlasová a artikulační cvičení Výslovnost, edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu, intonace, rytmizace Přednes, vyprávění (říkanky, krátké básničky, popisy obrázků)</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8 Komunikace

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p> <p>ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01p zná všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Snaží se o nápravu vadné výslovnosti jednotlivých hlásek • Popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Zlepšování techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace) Opakování poznaných písmen z 1. a 2. ročníku Cvičení pro rozvoj fonemického sluchu Analyticko-syntetické činnosti Opakování čtení dvojslabičných i víceslabičných slov z otevřených slabik (typ chata, cibule) Opakování jednoslabičných slov (typ rak, gól) Čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov majících zavřenou slabiku na konci (typ kopec) předložek se slovem slov se dvěma souhláskami na začátku (typ kluk, kroužek) slov se dvěma souhláskami uvnitř (hůlka, kalhoty) slov se dvěma souhláskami na začátku a uvnitř (sladký, broucci) slov s podobnou skladbou (pralinka, nejlepší) slov se dvěma souhláskami na konci (kapr, most) slov se skupinami: dy-dý, di-dí; ty-tý, ti-tí; ny-ný, ni-ní (závodí, tiše, stanice) slov se skupinami: de-dě; te-tě, ne-ně (děti, koště, něco) slov s d, t, ě (kůň, síť, mláďata) slov se slabikotvornými r, l uvnitř slova (prší, vlna, slzy) slov se skupinami tří souhlásek (zdravý, splaší, střídá) slov se skupinami: be-bě ; pe-pě; ve-vě; me-mě (hrábě, pěšina, květen. měsíc) slov se shluky souhlásek (vík, stráž) slov s písmenem X,x (taxi, saxofon) slov se dvěma stejnými písmeny vedle sebe (ranní, Anna) slov se skupinami ie, a, ii (pavián, Gabriel, Lucii) zřetelné hlasité čtení jednoduchých vět s porozuměním (odpovědi na otázky k obsahu čteného, orientace ve čteném textu, ilustrace přečteného), čtení psacího písma nácvik tichého čtení čtení jednoduchých textů s obrázkem interpunkce . ? ! rozpoznat a rozlišit větu, slovo, slabiku, hlásku a písmeno; poznat začátek a konec věty Forma společenského styku: prosba, poděkování, blahopřání Psaní Základní hygienické návyky spojené se psaním, čitelnost psaného projevu, správné tvary písmen procvičování již naučených písmen malé a velké abecedy dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy (H, K, E, I, J, P, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, B, X) spojování písmen ve slabiky, psaní slov, krátkých vět; opis, přepis, diktát psaní velkých písmen na začátku věty, ve vlastních jménech soustavné vedení žáků k sebekontrolě napsaného</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka, sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a hláskových skupin, tempo, intonace, přízvuk Pravopis lexikální – psaní velkých písmen na začátku věty a ve vlastních jménech</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Reprodukování rozpočítadel, přednes říkanek a básniček; řešení hádanek Pozorný poslech předčítaného textu Reprodukce přečteného textu nebo pohádky (samostatně, podle obrázkové osnovy nebo návodných otázek) Dramatizace pohádky</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Přednes, vyprávění (říkanky, krátké básničky, popisy obrázků) Poslech předčítaného textu Reprodukce a dramatizace (říkanky, básničky, jednoduché příběhy)</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8 Komunikace

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</p> <p>ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramtizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů • Reprodukuje krátký text podle otázek</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení analyticko – syntetická činnost, vyjmenovávání hlásek a písmen, orientace ve čteném textu i tvoření vět Mluvený projev rozvoj fonetického sluchu Komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta Formy společenského styku – pozdrav, poděkování tvoření jednoduchých jazykových projevů tvoření otázek a odpovědí na otázky popis jednoduchých předmětů reprodukce jednoduchých textů Psaní zpřesnění tvarů písmen a číslic /velikost, sklon písma, správné spojování/ opis psaného písma a přepis jednoduchého tištěného textu rozlišování štiřlosti písmen plynulé psaní slov, úprava – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy poměr výšky písmen diakritická znaménka úprava písemných prací/nadpis, okraje/ Naslouchání – koncentrační cvičení JAZYKOVÁ VÝCHOVA Hláskosloví samohlásky, souhlásky, dělení souhlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách, výslovnost Nauka o slově členění slova na hlásky a slabiky slova stejného a opačného významu Věta druhy vět, tvoření vět, pořádek slov ve větě začátek a konec věty v řeči a písmu Zvuková stránka jazyka výslovnost samohlásek, souhlásek a hláskových skupin tempo, intonace, přízvuk</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA přednes říkanky a krátké básničky poslech předčítaného textu porozumění textu: hlavní postava a její vlastnosti, prostředí reálné a pohádkové základní literární pojmy: říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, čtenář, ilustrace, divadelní představení, herec, kniha, časopis správné čtení, výslovnost, slovní přízvuk, tiché čtení orientace ve čteném textu</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Základy techniky mluveného projevu – správné dýchání, výslovnost, intonace, rytmizace</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 5.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá, PT 4.21 Etnický původ, PT 6.28 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, PT 6.29 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Snaží se o správnou a zřetelnou výslovnost Reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle otázek</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) určování hlavní postavy, vlastnosti postav, rozlišení místa a času děje, prostředí reálné a pohádkové Naslouchání praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), dialog na základě obrazového materiálu základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Písemný projev základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vypravování</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Abeceda – abecední řazení Zvuková stránka jazyka sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Slovní zásoba a tvoření slov slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná Hláskosloví Samohlásky, souhlásky, dělení souhlásek Psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách Výslovnost a psaní slov se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě Psaní a výslovnost znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova Výslovnost a psaní výrazů s předložkami Vyjmenovaná slova po B, L, M Věta Druhy vět na daná slova, druhy vět a jejich určování, pořádek slov ve větě Tvarosloví Podstatná jména – rod a číslo, vlastní jména Slovesa</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Poslech předčítání textu Porozumění textu: hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa času a děje, prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka Základní literární pojmy rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka, spisovatel, básník, čtenář, ilustrátor, kniha, časopisy, herec, divadelní představení slovní i větný přízvuk tiché čtení orientace ve čteném textu</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8. Komunikace

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka, písemně zpracuje zadané téma</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Vypráví jednoduchý příběh podle obrázku • Dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, beletrie, odborné texty (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky), noviny, časopisy. Mluvený projev zásady dorozumívání a kultivovaného projevu, osobní komunikace, otázky a odpovědi. Písemný projev osobní komunikace (dopis, krátký vzkaz, blahopřání, vypravování dle osnovy písemně zpracuje zadané téma</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Opakování učiva z předešlých ročníků Nauka o slově Tvoření slov, slovní základ, předpony Hláskosloví a pravopis Ucelené řady vyjmenovaných slov - zvládnutí pravopisu -y- uvnitř slova i ve slovech příbuzných Tvarosloví Podstatná jména – rod, číslo, životnost a neživotnost u mužského rodu Slovesa: osoba, číslo, čas; časování v přítomném čase Osobní zájmena – pomoc při časování sloves Vyjmenovaná slova a slova příbuzná; seznámení se, se slovními druhy; časování sloves; osobní zájmena</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Práce s textem výklad přiměřeného textu, hlavní myšlenka Poslech a reprodukce soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou.</p> <p>Literární druhy a žánry povídky, pověsti, pohádky, bajky Uvědomělé tiché čtení Čtení vět s přirozenou intonací a přízvukem Čtení vět podle smyslu Reprodukce přečteného textu podle jednoduché osnovy Orientace v ději povídek a pověstí, bajek Hlavní myšlenka krátkého díla Sledování televizních a rozhlasových pořadů, návštěva divadelního a filmového představení - vyprávění shlednutého příběhu</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Základní komunikační pravidla, konverzační cvičení, tvorba otázek a odpovědí Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8. Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Používá věty se správnými gramatickými strukturami • Komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládá základní pravidla komunikace</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, beletrie, noviny, časopisy. Mluvený projev zásady dorozumívání (spisovný a nespisovný jazyk), zásady kultivovaného projevu, komunikační žánr – diskuse , osobní komunikace. (telefonický rozhovor), otázky a odpovědi. Písemný projev korespondence, písemná komunikace s úřady</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově slovní základ, předpony, přípony, tvoření slov předpony od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, vy/vý-, ob-, v-. Předložky od, nad, pod, před, bez. Pravopis po obojetných souhláskách – upevňovat. Tvarosloví Vyjmenovaná slova a slova příbuzná, základní slovní druhy, pádové otázky, vzory podstatných jmen, skloňování podstatných jmen, časování sloves, osobní zájmena, slovesa – časování sloves v oznamovacím způsobu časů Skladba základní větné členy, shoda přísudku s podmětem, pravopis koncovek přičestí minulého</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Práce s textem výklad přiměřeného textu, hlavní myšlenka. Poslech a reprodukce soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, čtenářský zážitek vyjádřený vlastní kresbou. Literární druhy a žánry poezie, próza, literatura pro děti a mládež</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Rozšíření slovní zásoby pravidla komunikace</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8. Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá, PT 6.28

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Dbá na kulturu mluveného projevu • Převypráví vylechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, beletrie, odborné texty (slovníky, encyklopedie), noviny, časopisy. Mluvený projev zásady dorozumívání vypravování, zásady kultivovaného projevu (slušná, vhodná mluva), osobní komunikace, otázky a odpovědi. Písemný projev osobní komunikace, popis, vypravování podle osnovy, dotazník, žádost, životopis.</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově pravopis bje/bě, vje/vě, mně/mě, pravopis po obojetných souhláskách. Tvarosloví skloňování podstatných jmen, číslovky základní a řadové, přídavná jména Skladba pravopis přičestí minulého (několikanásobný)</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Práce s textem upevňování správného plynulého čtení s porozuměním, charakteristika děje a postav příběhu, hlavní myšlenka. Poslech a reprodukce soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace Literární druhy a žánry poezie, próza, literatura pro děti a mládež, významní autoři.</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA konverzační cvičení (rozhovor, diskuze)</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.8. Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá, PT 6.28

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, PT 6.30 Stavba mediálních sdělení, PT 6.31 Vnímání autora mediálních sdělení

Očekávaný výstup	Učivo
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA • Vypráví vlastní zážitky a popíše své pocity • Dosáhne srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snaží se o zřetelnou výslovnost</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním, beletrie, odborné texty (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky), noviny, časopisy. Mluvený projev zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry (projev, diskuse), osobní komunikace, otázky a odpovědi. Písemný projev osobní komunikace, dotazník, žádost, životopis, korespondence, písemná korespondence s úřady (i s pomocí PC).</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slově slovní základ, předpony, přípony pravopis po obojetných souhláskách Tvarosloví vyjmenovaná slova a slova příbuzná, slovní druhy, pádové otázky, vzory podstatných jmen, skloňování podstatných jmen časování sloves přídavná jména- druhy, vzory, skloňování, shoda s podstatným jménem. osobní zájmena číslovky základní a řadové Skladba základní větné členy, shoda podmětu s přísudkem, přičestí minulé, věta jednoduchá a souvětí</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA Práce s textem charakteristika děje a jednajících postav příběhu, výklad přiměřeného textu, hlavní myšlenka. Poslech a reprodukce soustředěný poslech, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace. Literární druhy a žánry poezie, próza, divadelní hra, literatura pro děti a mládež, významní autoři české a světové</p> <p>ŘEČOVÁ VÝCHOVA Formy komunikace – vyprávění příběhu, reprodukce textu, orientace v textu Prvky mediální výchovy</p>

5.2 ANGLICKÝ JAZYK

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast přispívá k základnímu chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vyučovací předmět Cizí jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve 3. – 9. ročníku – 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- Na konci základního vzdělávání žák:
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi,
- kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k pochopení důležitosti komunikovat anglicky pro praktický život
- posilujeme u žáků pozitivní vztah k učení
- učíme žáky užívat jazykovou terminologii
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky řešit jednoduché situace v cizojazyčném prostředí
- učíme žáky využívat moderní techniku při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině
- učíme žáky v jednoduchých situacích nácvič každodenních situací v AJ s použitím dramatizace/hraní rolí
- vedeme žáky k dodržování v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky se zvyky v anglicky mluvících zemích

Kompetence pracovní:

- učíme žáky pracovat s dvojjazyčným slovníkem

Kompetence digitální:

- učíme žáky reagovat na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby, v tištěné podobě, v elektronické podobě za použití klávesnice pro daný jazyk
- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

5.2.1 Vzdělávací obsah

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, 1.2.8 Komunikace, 4.19 Kulturní diference, 3.16 Evropa a svět nás zajímá

Očekávaný výstup	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov SLOVNÍ ZÁSoba základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů TÉMATICKÉ OKRUHY pozdravy, představování se, číslovky 0-10, barvy, škola, domov, rodina, kalendářní rok (svátky, roční období)

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace, 4.20 Lidské vztahy

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) – rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</p> <p>MLUVENÍ CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ - žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY pozdravy, představování se, číslovky 0-20, barvy, domov, rodina, volný čas, jídlo, kalendářní rok (svátky, roční období), zvířata, pocity</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Průřezová témata: PT 4.19 Kulturní diference

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) – rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</p> <p>MLUVENÍ CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ - žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY pozdravy, představování se, barvy, číslovky, domov, rodina, volný čas, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, pocity</p> <p>MLUVNICE základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Průřezová témata: PT 3.16. Evropa a svět nás zajímá

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</p> <p>MLUVENÍ CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA rozdílení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba rozdílení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>MLUVNICE rozdílení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</p> <p>MLUVENÍ CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA rozdílení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba rozdílení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>MLUVNICE rozdílení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</p> <p>MLUVENÍ CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>MLUVNICE rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace, PT 2.13 Občan, občanská společnost a stát, PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá, PT 4.22

Multikulturalita

Očekávaný výstup	Učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</p> <p>MLUVENÍ CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</p> <p>PSANÍ CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</p>	<p>ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>SLOVNÍ ZÁSoba rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>TÉMATICKÉ OKRUHY domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>MLUVNICE rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

5.3 NĚMECKÝ JAZYK

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahem vyučovacího předmětu Německý jazyk je získání základů komunikace, především v oblasti jeho mluvené podoby. Výuka dalšího cizího jazyka je povinným vyučovacím předmětem na 2. stupni školy. Výuka probíhá v 1hodinové týdenní dotaci v kmenových učebnách v 6. – 8. ročníku a 2hodinové týdenní dotaci v 9. ročníku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do

- života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení
- problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí
- postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních
- prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či
- zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi,
- kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho
- tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení:

- vzbuzujeme u žáků zájem o jazyk

- učíme žáky užívat jazykovou terminologii
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky řešit jednoduché situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní:

- podporujeme u žáků používání cizího jazyka
  - vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení v německém jazyce
  - učíme žáky zformulovat jednoduché myšlenky německy
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v německém jazyce

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině
- učíme žáky v jednoduchých situacích požádat o pomoc
- vedeme žáky k dodržování v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky se zvyky v německy mluvících zemích

Kompetence pracovní:

- učíme žáky pracovat s dvojjazyčným slovníkem

Kompetence digitální:

- učíme žáky reagovat na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jejich osoby, v elektronické podobě za použití klávesnice pro daný jazyk
- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vzdělávací obsah

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 6.

Průřezová témata: PT 3.16 Evropa a svět nás zajímá-naši susedé v Evropě

Očekávaný výstup	Učivo
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) – rozumí jednoduchým pokynům učitele DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Jednoduchá sdělení - pozdravy - poděkování - představování, přivítání a rozloučení - jednoduchý souhlas Základní jednoduché fráze - barvy Tematické okruhy - rodina - domov - oblékání - příroda Základní gramatické struktury - základní seznámení - zájmena při oslovení - vykání

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

Průřezová témata: PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě

Očekávaný výstup	Učivo
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Jednoduchá sdělení - omluva - žádost o pomoc
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Základní jednoduché fráze - základní číslovky - abeceda
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým sloům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) – rozumí jednoduchým pokynům učitele	Tematické okruhy - město - rodina - škola - sport
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým sloům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	- nakupování - jídlo a pití
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Základní gramatické struktury -základní seznámení -podstatná jména-členy určité a neurčité -množná čísla podstatných jmen

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Průřezová témata: PT 1.2.8 Komunikace - komunikace v různých situacích – prosba, žádost, pozdrav, omluva

Očekávaný výstup	Učivo
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	Jednoduchá sdělení - blahopřání - následné poděkování
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) – rozumí jednoduchým pokynům učitele DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Základní jednoduché fráze - denní období, dny - měsíce - data Tematické okruhy - kalendář - ubytování - cestování - kultura
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Základní gramatické struktury - základní seznámení
DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	- pravidelná slovesa - důležitá slovesa (být, mít) - otázky a odpovědi

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 9.

Průřezová témata: PT 4.20 Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

Očekávaný výstup	Učivo
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	Jednoduchá sdělení - vedení jednoduchého rozhovoru
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	Základní jednoduché fráze - čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) – rozumí jednoduchým pokynům učitele	Tematické okruhy - příroda - zdraví a nemoc - technika - Česká republika - počasí
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Základní gramatické struktury -základní seznámení -pořádek slov ve větě -zápor -nepravidelná slovesa

5.4 MATEMATIKA

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích.

Obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy – čísla a početní operace, geometrie v rovině a prostoru, závislosti, vztahy a práce s daty, nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu „Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). V oblasti „Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají a uvědomují si určité typy změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů. V oblasti „Geometrie v rovině a prostoru“ určují a znázorňují geometrické útvary a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru. V posledním vzdělávacím oboru „Nestandardní aplikační úlohy a problémy“ žáci uplatňují logické myšlení, řeší problémové situace a úlohy z běžného života.

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 6. ročníku 4 hodiny týdně.

V 7. – 9. ročníku 4+1 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové učebně.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky k pochopení významu matematiky pro praktický život
- Vytváříme zásobu matematických nástrojů (pojmu a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- Vedeme žáky k aplikaci matematických znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k rozboru problému, porovnávat a hodnotit
- Práci s chybou vnímáme jako příležitost, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- Vedeme žáka ke vzájemné pomoci a spolupráci při řešení problémů a k učení se navzájem
- Vytváříme modelové situace s využitím nákresů a plánek, pomůcek

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k používání správných matematických symbolů a pojmů
- vedeme žáky k pochopení matematických souvislostí a k jasné formulaci řešení úkolu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat v týmech
- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně doplňují a pomáhají si

Kompetence občanské:

- rozvíjíme samostatnost, systematickosti a sebekontrolu žáků
- řešíme s žáky praktické úlohy s penězi

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky ke zdokonalení grafického projevu a základních rýsovacích technik
- různými úlohami u žáků napomáháme k vytváření prostorové představivosti
- klademe důraz na dokončení práce žáků

Kompetence digitální:

- učíme žáky orientovat se a číst v jednoduché tabulce i za pomoci digitálních technologií
- učíme žáky používat digitální technologie jako nástroj při řešení rutinních výpočtů
- učíme žáky vyhledávat, vyhodnocovat, porovnávat a třídit data i za pomoci digitálních technologií
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)

5.4.1 Vzdělávací obsah

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</p> <p>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20,</p> <p>M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat</p> <p>M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</p> <p>M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</p> <p>M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</p> <p>M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi <p>M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</p>	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla, celá čísla, Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) Vlastnosti početních operací s čísly Písemné algoritmy početních operací</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>Geometrie v rovině Základní útvary v rovině – trojúhelník, čtverec, kružnice, kruh, obdélník. Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule</p>

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	Číslo a početní operace Přirozená čísla, celá čísla, Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) Vlastnosti početních operací s čísly Písemné algoritmy početních operací
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20	
M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat	
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Geometrie v rovině Základní útvary v rovině – přímka, trojúhelník, čtverec, kružnice, kruh, obdélník. Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule
M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	
M-3-3-02p používá pravítko	

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	Číslo a početní operace Přirozená čísla, celá čísla, Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) Vlastnosti početních operací s čísly Písemné algoritmy početních operací Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a jejich vlastnosti Geometrie v rovině a v prostoru základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, kružnice, kruh, obdélník. délka úsečky, jednotky délky Základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100	
M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat	
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20	
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	
M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	
M-3-3-02p používá pravítko	

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</p> <p>M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</p> <p>M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</p> <p>M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</p> <p>M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy</p> <p>M-5-2-01p vyhledá a rozřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</p> <p>M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi <p>M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</p> <p>M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky</p> <p>M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky</p> <p>M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</p>	<p>Číslo a početní operace přirozená čísla, celá čísla, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru, jednotky objemu základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, kružnice, kruh, obdélník, čtyřúhelník a mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky, jednotky délky a jejich převody obvod obrazce vzájemná poloha dvou přímek v rovině</p> <p>Aplikační úlohy slovní úlohy číselné řady a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost</p>

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo	
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000	Číslo a početní operace přirozená čísla, celá čísla, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) násobilka vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací	
M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla		
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100		
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách		
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100		
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy		
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla, používá kalkulačtor		
M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu		
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		
M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary		
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky	Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice		
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním - papíru pozná základní tělesa		
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech		
		Geometrie v rovině a v prostoru základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtverec, kružnice, kruh, obdélník, čtyřúhelník a mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky, jednotky délky a jejich převody obvod obrazce vzájemná poloha dvou přímek v rovině osově souměrné útvary
		Aplikační úlohy slovní úlohy číselné řady a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-06 zvládá orientaci na číselné ose</p> <p>M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi</p> <p>M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo</p> <p>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí – využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</p>	<p>Číslo a proměnná dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky funkce – pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímk v rovině (typy úhlů) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, prostorové útvary – kvádr, krychle, koule konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky), osová souměrnost, středová souměrnost</p> <p>Aplikační úlohy číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy</p>

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</p> <p>M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla</p> <p>M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000</p> <p>M-9-1-06p - zvládá orientaci na číselné ose</p> <p>M-9-2-01p vyhledává a třídí data</p> <p>M-9-2-02p porovnává data</p> <p>M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku</p> <p>- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu</p> <p>- zvládá početní úkony s penězi</p> <p>M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce</p> <p>M-9-3-04p vypočítá obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka</p> <p>M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce</p> <p>M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary</p> <p>M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa – umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</p> <p>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</p> <p>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</p>	<p>Číslo a proměnná</p> <p>dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti</p> <p>celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr</p> <p>funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)</p> <p>metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta</p> <p>prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</p> <p>konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost</p> <p>Aplikační úlohy</p> <p>číselné a logické řady</p> <p>číselné a obrázkové analogie</p> <p>logické a netradiční geometrické úlohy</p>

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Spolupráce a soutěživost, kooperace a kompetice PT 1.3.10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-9-1-01p píše, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</p> <p>M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo)</p> <p>M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</p> <p>M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</p> <p>M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</p> <p>M-9-1-06p zvládá orientaci na číselné ose</p> <p>M-9-2-02p porovnává data - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi</p> <p>M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce</p> <p>M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu</p> <p>M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce</p> <p>M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary</p> <p>M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti</p> <p>M-9-3-11p sestrojí síť základních těles</p> <p>M-9-3-12p načrtne základní tělesa</p> <p>M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa – odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky – umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</p> <p>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</p> <p>M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací</p> <p>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí – využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</p>	<p>Číslo a proměnná dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce Geometrie v rovině a v prostoru rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost</p> <p>Aplikační úlohy číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy</p>

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9.

Průřezová témata: PT 1.1.1 Rozvoj schopnosti poznávání, PT 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí, PT 1.2.9 Kooperace a kompetence

Očekávaný výstup	Učivo
<p>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose</p> <p>M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi</p> <p>M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch kvádru, krychle a válce M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo – čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</p> <p>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</p>	<p>Číslo a proměnná dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek poměr – měřítko, úměra, trojčlenka procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty závislosti a data – příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresey, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastností (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost</p> <p>Aplikační úlohy číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy</p>

5. 5 INFORMATIKA

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti.

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět v 4. – 9. ročníku – 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v odborné učebně.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák:

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Kompetence k učení:

- Podporujeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě pochopení jejich využití v procesu učení
- Učíme žáky operovat s užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých oblastí
- Vedeme žáky zadávanými úkoly k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě
- Rozvíjíme u žáků tvořivé myšlení

Kompetence k řešení problémů:

- Rozvíjíme u žáků schopnost aktivně získávat informace, porovnávání a hodnocení informací z různých zdrojů
- Podněcujeme žáky k tvořivému přístupu a k vlastnímu řešení při zadávání úloh a projektů, učíme je chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- Vedeme žáky dodržování postupů a pravidel při řešení problémů a poučení se z předchozích chyb při práci s technologiemi

Kompetence komunikativní:

- Učíme žáky dodržovat konvence a pravidla při komunikaci na internetu (sociální sítě, elektronická pošta)
- Rozvíjíme možnosti elektronické komunikace (email, sociální sítě, chat), u žáků s řečovými problémy, také jako kompenzační prostředek
- Učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům, zvukům a jiným informačním a komunikačním prostředkům, tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální:

- Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, k práci v týmu, dovednosti rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram...
- Vedeme žáky k hodnocení svých výsledků i práce druhých
- Podporujeme u žáků zdravé sebevědomí, ale i ohleduplnost a takt k ostatním

Kompetence občanské:

- Seznamujeme žáky s obecnými vazbami na legislativu a morálními zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů) a s tím, že je musí dodržovat
- Dbáme na dodržování dohodnutých pravidel a respektování zadaných povinností
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu

Kompetence pracovní:

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s digitálními technologiemi
- Umožňujeme žákům vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů
- Vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce

Kompetence digitální:

- rozvíjíme informatické myšlení
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

5.6. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka. Žák se učí nově nabyté znalosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě. Vzdelávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat. Jsou seznámeni se stavbou lidského těla a učí se chránit si své zdraví.

Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět zahrnuje v předmětech PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA a VLASTIVĚDA následující tematické okruhy:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Vzdělávací oblast je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku na 2. stupni – ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Prvouka = 1. období

Cílem prvouky je poskytovat žákům vybrané základní poznatky o životě společnosti a o přírodě v jejich nejbližším okolí. V učivu uspořádaném podle ročních období se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku a se vztahem těchto změn k činnostem lidí.

Základem výuky jsou obrázky, které jsou předmětem i obsahem práce žáků, kteří obrázky pozorují, jednotlivosti pojmenovávají, individuálně vyprávějí podle vlastních zkušeností. Obohacuje se jejich řeč, myšlení, rozvíjí se představivost. Obrázky dle schopností vybarvují, barevně dotvářejí, tím dokládají do jaké míry úkol pochopili, uplatňují svůj názor a zkušenost, prokazují vlastní dovednost. Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

1. třída – časová dotace 1 hodina týdně

2. až 3. třída – časová dotace 3 hodiny týdně

Průřezová témata

OSV – okruh (b)

OSV – okruh (g)

VDO – okruh (b)

EV - okruh (a)

Mezipředmětové vztahy

- ČJ – báje, mýty, pověsti
- VV , PČ – výrobky z přírodnin, dekorace k významným svátkům a výročím
- TV – význam pohybu pro zdravý vývoj

Nadpředmětová témata

- Prevence sociálně patologických jevů
- Ochrana za mimořádných událostí a prevence úrazů

Přírodověda = 2. období

Předmět navazuje na Prvouku a rozšiřuje elementární znalosti, které dítě nabylo v prvních třech letech školní docházky. V rámci Přírodovědy jsou zařazeny tématické okruhy Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Cílem předmětu je poskytnout žákům základní poznatky o živé a neživé přírodě a vztahu člověka k přírodě. Dále poskytnout žákům základní znalosti o lidském těle a o péči o něj. Důležité je i utváření kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

4. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

5. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

OSV – okruh (g)

EV – okruh (a, b, c)

Mezipředmětové vztahy

- VV , PČ – výrobky z přírodnin
- TV – význam pohybu pro zdravý vývoj
- POČ – jednoduché výukové hry (od 5.třídy)

Nadpředmětová témata

- Prevence sociálně patologických jevů
- Ochrana za mimořádných událostí a prevence úrazů

Vlastivěda = 2. období

Předmět přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a výsledcích jejich práce.

Konkrétně v tomto předmětu žák získá orientaci ve starších a novějších českých dějinách, v místopise České republiky a základní orientaci v místopise Evropy, což je také stěžejním učivem. Učí se pracovat s mapou ČR a Evropy, hledat v mapě a orientovat se v různých typech map. Předmět navazuje na prvouku a rozvíjí elementární poznatky tohoto učiva.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

4. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

5. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV - okruh (c, d)

MEG – okruh (a)

MuV – okruh (c)

Mezipředmětové vztahy

- ČJ – četba pověstí
- MA - peníze
- VV , PČ – kresba a malba výjevů z dějin

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Místo, kde žijeme Očekávané výstupy – 1. období Žák <i>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> <i>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i> <i>ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i> <i>ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy</i> <i>ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</i></p> <p>Očekávané výstupy – 2. období Žák <i>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> <i>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i> <i>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i> <i>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i> <i>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i> <i>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i> <i>ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i> <i>ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i> <i>ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i> <i>ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace • obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť • okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany • regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod • naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR • Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování <p>mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Lidé kolem nás</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <p>Žák</p> <p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p>ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy</p> <p>ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování</p> <p>ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</p> <p>ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</p> <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <p>Žák</p> <p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p> <p>ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p> <p>ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p> <p>ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p>ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</p> <p>ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</p> <p>ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</p> <p>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</p> <p>ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</p> <p>ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání • soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ • chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot • vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky • kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura • základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Lidé a čas</p> <p>Očekávané výstupy – 1. období</p> <p>Žák</p> <p><i>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i></p> <p><i>ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i></p> <p><i>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</i></p> <p><i>ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností</i></p> <p><i>ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i></p> <p><i>ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti</i></p> <p>Očekávané výstupy – 2. období</p> <p>Žák</p> <p><i>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i></p> <p><i>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</i></p> <p><i>ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i></p> <p><i>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i></p> <p><i>ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i></p> <p><i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i></p> <p><i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny • regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Rozmanitost přírody Očekávané výstupy – 1. období Žák ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu Očekávané výstupy – 2. období Žák ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodním prostředí pomáhají a které ho poškozují ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam • vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období • rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka • životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí • rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy • rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk a jeho zdraví Očekávané výstupy – 1. období Žák ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech Očekávané výstupy – 2. období Žák ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality • návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.7. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Oblast je realizována na 2. stupni v předmětech Dějepis a Občanská výchova a na 1. i 2. stupni v předmětu Komunikace, který je zařazen s ohledem na děti umístované do DDÚ.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuální dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5. 8. DĚJEPIS

Předmět směřuje k poznání dějinných, sociálních a kulturně historických aspektů života lidí v jejich proměnlivosti a vzájemných souvislostech. Odhaluje původ člověka a společnosti a jejich vývoj v čase. Jeho úkolem je seznámit žáky s historií našeho národa v kontextu s významnými událostmi světových dějin. Seznamuje žáky s významnými událostmi a osobnostmi, které svým významem přesáhly svou dobu. Poskytuje tak příklady, které mohou vést k rozvoji žákovi osobnosti a k uvědomění si místa a významu jedince ve společnosti. Historie také poukazuje na stále se opakující chyby a bezpráví, které se ve vývoji lidské společnosti objevují a pomáhá tak ve formování kladných životních postojů a v lepší orientace ve společenských a mezilidských vztazích.

Cílem předmětu je orientace na časové přímce, schopnost podle data rozpoznat století a desetiletí, vědět odkdy se počítá náš letopočet, základní orientace na mapě evropských zemí, kontinentů, uvědomění si rozdílnosti vývoje některých částí světa a jejich kulturní odlišnosti a uvědomění si vzájemné provázanosti českých a evropských (světových) dějin.

Učivo dějepisu je v průběhu roku doplňováno aktuálními informacemi :

- církevní svátky (Vánoce, Velikonoce)
- významné události českých dějin (vznik samostatného Československa, Sametová revoluce, Den osvobození apod.)

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

6. až 9. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

MeV – okruh (b)

Muv – okruh (c)

Mezipředmětové vztahy

- OV

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk v dějinách Žák <i>D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</i> <i>D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</i> <i>D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny • historický čas a prostor

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Počátek lidské společnosti</p> <p>D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p>D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</i></p> <p><i>D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> člověk a lidská společnost v pravěku

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</p> <p>zemědělských civilizací</p> <p>D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p> <p>D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</i></p> <p><i>D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p><i>D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i></p> <p><i>D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</i></p> <p><i>D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i></p> <p><i>D-9-4-04 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i></p> <p><i>D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území</i></p> <p><i>D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu</i></p> <p><i>D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</i></p> <p><i>D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</i></p> <p><i>D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</i></p> <p><i>D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby <i>D-9-5-01 vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i> <i>D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i> <i>D-9-5-03 popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i> <i>D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i> <i>D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i> <i>D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</i> <i>D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</i> <i>D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období</i> <i>D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • zámořské objevy a počátky dobývání světa • český stát a velmoci v 15.–18. století • barokní kultura a osvícenství

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Modernizace společnosti</p> <p><i>D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i></p> <p><i>D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i></p> <p><i>D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i></p> <p><i>D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</i></p> <p><i>D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy</i></p> <p><i>D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p><i>D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století</i></p> <p><i>D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</i></p> <p><i>D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva • kulturní rozrůzněnost doby • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Moderní doba <i>D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i> <i>D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i> <i>D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i> <i>D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i> <i>D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války</i> <i>D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Rozdělený a integrující svět <i>D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</i> <i>D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i> <i>D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí</i> <i>D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</i> <i>D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

5. 9. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Předmět má poměrně volnější osnovy. Vyučuje se zpravidla frontálním způsobem výuky, bez ohledu na oddělení (ročníky), které se v dané třídě aktuálně vyučují. Tematicky jsou zařazeny takové okruhy, které mají dětem umístovaným do DDÚ pomoci zmapovat některé problematické (nebo do budoucna potencionálně problematické) oblasti jejich života. Témata se v průběhu školního roku mohou opakovat tak, jak se mění skladba třídy.

Dále vyučující zařazuje i další témata a aktuality vztahující se k aktuální skladbě žáků ve třídě nebo ke kalendáři a **ke státním svátkům či významným dnům České republiky**.

6. až 9. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV – okruhy (b,c,d,j)

VDO – okruhy (a,b,c)

MuV – okruhy (b,c)

MeV – okruhy (a,b)

Mezipředmětové vztahy

MA – základy finanční gramotnosti

BVZ

- nákup potravin a jeho vliv na rozpočet,
- zdravé vztahy,
- zdravá komunikace

ČJ

- vyprávění o kulturní akci
- rétorika, mluvnicky správné vyjadřování, vyjádření myšlenek pomocí slohových útvarů
- sestavení strukturovaného životopisu

AJ

- Jednoduché CV
- Komunikace při možnosti pracovat v zahraničí, zahraniční firmě v ČR

ZEM

- památky UNESCO, národní parky v ČR
- velkoměsta, aglomerace
- Evropská unie a její vliv na naše města a obce
- formy státu v různých zemích
- úskalí a výhody práce v zahraničí
- globální organizace

- globální problémy
- DĚ
- vývoj našeho státu
  - dodržování lidských práv v průběhu historie

TV

- významní čeští sportovci
- zásady fair play, kooperace v týmu

VV, HV

- kresba vlajky/státního znaku, hymna
- české lidové písně, tradice spojené se svátky (Vánoce, Velikonoce, masopust,...), návštěvy kulturních akcí
- společná malba, sborový zpěv (naslouchání v rámci umění)

PČ

- spolupráce při plnění společného pracovního úkolu

Specifika DDÚ

- Seznámení s termíny dětský domov, dětský domov se školou, výchovný ústav, ústavní a ochranná výchova, předběžné opatření

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk ve společnosti VO-9-1-01 <i>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</i> VO-9-1-02 <i>rozdlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</i> VO-9-1-03 <i>zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</i> VO-9-1-04 <i>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</i> VO-9-1-05 <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i> VO-9-1-06 <i>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</i> VO-9-1-07 <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i> VO-9-1-08 <i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i> VO-9-1-09 <i>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</i> VO-9-1-10 <i>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák VO-9-1-03p <i>přistupuje kriticky k projevům vandalismu</i> VO-9-1-06p <i>v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí</i> VO-9-1-07p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i> VO-9-1-07p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i> VO-9-1-08p <i>rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům</i> VO-9-1-09p <i>je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie</i> VO-9-1-08p <i>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk jako jedinec VO-9-2-01 <i>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</i> VO-9-2-02 <i>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</i> VO-9-2-03 <i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i> VO-9-2-04 <i>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák VO-9-2-01p <i>chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním</i> VO-9-2-04p <i>formuluje své nejbližší plány</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</p> <p>Žák</p> <p>VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</p> <p>VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet</p> <p>VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům</p> <p>VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany</p>	<ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • peníze – funkce a podoby peněz, formy placení; • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Člověk, stát, právo VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací</p>	<ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Mezinárodní vztahy, globální svět VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) • globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

5. 10. KOMUNIKACE

Děti umístované do dětského diagnostického ústavu a následně i do základní školy při DDÚ mají často potíže s komunikací, a to nejen ve vztahu k dospělým, ale i k vrstevníkům. Další potíže jsou v běžných sociálních dovednostech jako např. schopnost říci si o pomoc, vyjádřit své pocity, sdělit někomu pochvalu a umět jí přijímat, sdělit někomu kritiku a umět jí přijímat apod. Správně nastavené techniky práce s dítětem mohou potíže zmírnit, eventuálně odstranit.

Předmět je pro žáky 1. stupně více strukturovaný, více řízen dospělými, jsou voleny jednodušší příklady a formulace apod. V rámci výuky jsou více používány hravé prvky. Na 1. stupni jsou žáci posilováni v rozvoji komunikace.

U žáků 2. stupně předmět již předpokládá určitou úroveň komunikačních dovedností, věnuje se jejímu prohlubování, zahrnuje prvky terapie a sebezkušenosti, volně navazuje na občanskou výchovu a BVZ.

Výuka se nedělí podle ročníků, ale probíhá společně pro všechny přítomné žáky, využívá skupinových vztahů a skupinové dynamiky

Při výuce tohoto předmětu spolupracuje vyučující (zpravidla třídní učitel, který má se žáky největší kontakt) s příslušným skupinovým etopedem.

Učivo je společné pro žáky bez speciálních vzdělávacích potřeb i pro žáky s minimálními výstupy, vyučující vždy přizpůsobí průběh hodiny aktuální skladbě žáků.

1. až 9. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV – okruhy (a, b,c,d, e,f)

VDO – okruhy (b,c)

MuV – okruhy (a,b,c)

Mezipředmětové vztahy

- MA – základy finanční gramotnosti
- CH – drogy
- BVZ
- OV
- TV, VV, PČ – vhodné využití volného času

Očekávaný výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Snaží se odhalit případné příčiny učebních neúspěchů, nechá si poradit jak se správně učit • Dokáže odhalit chyby ve svém chování, poučit se z nich • Umí přijímat pochvalu i kritiku • Umí vhodně komunikovat • Umí naformulovat žádost • Zvládá vztahy mezi vrstevníky v DDÚ <p>Z těchto oblastí si dává závazky, které chce plnit a změnit tak své chování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Otázka jak se učit. Prevence školní neúspěšnosti. • Nežádoucí projevy chování a jejich náprava správným směrem. Motivace. Prevence sociálně patologických jevů. • Vztahy mezi vrstevníky, ve škole. Jak vyjít i s tím, kdo mi není sympatický. • Reakce na pochvalu a kritiku. • Komunikace. Agresivita, asertivita, pasivita. Formulace žádosti.

5. 11. FYZIKA

Předmět Fyzika má dále úzkou vazbu na předměty Přírodopis a Chemie. Cílem předmětu je objasnit žákům mnohé každodenní jevy kolem nás a pokusit se o propojení fyzikálních poznatků s běžným životem. Žáci si osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k pochopení a porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické či technologické praxi. Výuka je doplňována prací s internetem a s fyzikálními modely.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

6. a 7. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

8. a 9. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

EV – okruh (a)

Mezipředmětové vztahy

- MA – převody jednotek
- PČ – šetření energií

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Látka a tělesa <i>F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa</i> <i>F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</i> <i>F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</i> <i>F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa – délku, hmotnost, čas</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas • skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Pohyb těles a síly <i>F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</i> <i>F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</i> <i>F-9-2-03 změří velikost působící síly</i> <i>F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</i> <i>F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</i> <i>F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu</i> <i>F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i> <i>F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i> <i>F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly</i> <i>F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý • gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa • tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí • třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi • výslednice dvou sil stejných a opačných směrů • Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí • rovnováha na páce a pevné kladce

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Mechanické vlastnosti tekutin <i>F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i> <i>F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon – hydraulická zařízení • hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Archimédův zákon – vztlková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Energie <i>F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</i> <i>F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i> <i>F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</i> <i>F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</i> <i>F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i> <i>F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití</i> <i>F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem</i> <i>F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením • přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Zvukové děje <i>F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i> <i>F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i> <i>F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Elektromagnetické a světelné děje <i>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</i> <i>F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</i> <i>F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</i> <i>F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</i> <i>F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</i> <i>F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu</i> <i>F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i> <i>F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i> <i>F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i> <i>F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla</i> <i>F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač • elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními • vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Vesmír <i>F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i> <i>F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země</i> <i>F-9-7-02 - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i> - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze • hvězdy – jejich složení

5. 12. CHEMIE

Předmět má úzkou vazbu na předměty fyzika a přírodopis. Jeho cílem je dát žákům základní přehled o chemickém průmyslu, o jeho výrobcích používaných v běžném životě a o látkách, z nichž jsou tyto předměty vyrobeny. Žák by měl prokázat základní teoretickou orientaci v chemických látkách, v jejich použití a v bezpečném zacházení s nimi. Vzhledem k provozním podmínkám nejsou prováděna praktická laboratorní cvičení.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

8. a 9. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

EV – okruhy (a,c)

Mezipředmětové vztahy

- PŘ – mineralogie, biologie člověka – výživa, poskytování první pomoci

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Výrazným hendikepem při výuce chemie při stále se prodlužující délce pobytu dětí v DDÚ je neexistence chemické laboratoře.

Výuka je tedy doplňována jednoduchými pokusy ve třídě, sledováním videí a praktickými ukázkami v IQ Parku a IQ Landii.

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce <i>CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek</i> <i>CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i> <i>CH-9-1-03 objasní neefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek</i> <i>CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i> <i>CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek</i> - rozpozná přeměny skupenství látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam • mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Směsi <i>CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky</i> <i>CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</i> <i>CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</i> <i>CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i> <i>CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</i> <i>CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky</i> <i>CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i> <i>CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití</i> <i>CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody • vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

Očekávaný výstup	Učivo
<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY <i>CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</i> <i>CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</i> <i>CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i> <i>CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony • prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo • chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Chemické reakce <i>CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i> <i>CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i> <i>CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost • klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza • chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Anorganické sloučeniny <i>CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i> <i>CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i> <i>CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i> <i>CH-9-5-03p - orientuje se na stupnici pH, změní pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</i> - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Organické sloučeniny <i>CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i> <i>CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</i> <i>CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i> <i>CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech</i> <i>CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</i> <i>CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie</i> <i>CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy</i> <i>CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin • přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Chemie a společnost <i>CH-9-7-01</i> zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi <i>CH-9-7-02</i> aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe <i>CH-9-7-03</i> orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>CH-9-7-01p</i> uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin <i>CH-9-7-03p</i> zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy a insekticidy • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky

5. 12. PŘÍRODOPIS

Obsah předmětu je strukturován tak, aby si žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi přírodou živou a neživou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Základní pojmy: živá - neživá příroda, pojmy biologie, botanika, zoologie, geologie.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

6. až 9. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

OSV – okruh (g)

EV – okruhy (a,b,c)

Mezipředmětové vztahy

- VV – kresba a malba květin
- PČ – péče o zeleň a květiny v okolí DDÚ
- ZEM – podnebí

Specifika DDÚ

- Canisterapie

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Obecná biologie a genetika <i>P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i> <i>P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i> <i>P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</i> <i>P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</i> <i>P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</i> <i>P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i> <i>P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i> <i>P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů</i> <i>P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy</i> <i>P-9-1-07p - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka</i> - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života • základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • význam a zásady třídění organismů • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení • viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Biologie hub <i>P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</i> <i>P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</i> <i>P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</i> <i>P-9-2-03p pozná lišejníky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Biologie rostlin <i>P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i> <i>P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</i> <i>P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i> <i>P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</i> <i>P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin</i> <i>P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití</i> <i>P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i> <i>P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i> <i>P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Biologie živočichů <i>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> <i>P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i> <i>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i> <i>P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> <i>P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i> <i>P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i> <i>P-9-4-04p - ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i> - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • projevy chování živočichů

<p>Očekávaný výstup</p> <p>Biologie člověka <i>P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i> <i>P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i> <i>P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i> <i>P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i> <i>P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i> <i>P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i> <i>P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince</i> <i>P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i> <i>P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění</i></p>	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka • anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
--	---

<p>Očekávaný výstup</p> <p>Neživá příroda <i>P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i> <i>P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</i> <i>P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</i> <i>P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i> <i>P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i> <i>P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země</i> <i>P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny</i> <i>P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů</i> <i>P-9-6-04p rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik</i> <i>P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i></p>	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země – vznik a stavba Země • nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie • vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
--	---

<p>Očekávaný výstup</p> <p>Základy ekologie <i>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i> <i>P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i> <i>P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i> <i>P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i> <i>P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému</i> <i>P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech</i> <i>P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i> <i>P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i></p>	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území
<p>Očekávaný výstup</p> <p>Praktické poznávání přírody <i>P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> <i>P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</i> <i>P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</i></p>	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní biologové a jejich objevy

5. 13. ZEMĚPIS

Zeměpis jako naukový předmět má dát žákům především základní orientaci v nejdůležitějších zeměpisných termínech a v nejdůležitějších informacích o dnešním světě. Dává žákům základní přehled o zemi, ve které žijí, o našich nejbližších sousedech, o Evropě. Dále by měli získat přehled o základních zeměpisných pojmech, světadílech a Zemi jako celku. Pokud žák zameškal dlouhodobou absencí více probíraného učiva, je upřednostňováno vytvoření základního přehledu a získání znalostí patřících do běžného souhrnu všeobecných znalostí před kompletním doháněním učiva.

Základní způsoby práce jsou: samostatná práce s učebnicí a připravenými texty, práce s internetem, práce s mapou a atlasem, motivace zeměpisnými soutěžemi apod. Učivo je doplněno zeměpisnými aktualitami.

U žáků výjimečně nadaných je to i samostatná práce s odbornými časopisy denním tiskem, internetem. Vzhledem k tomu, že přichází někteří žáci, kteří podle ŠVP předchozích škol mají zeměpis České republiky až v devátém ročníku a zeměpis Evropy v jiném ročníku než v naší škole, je část devátého ročníku věnována podrobnému opakování jednotlivých krajů ČR a dále podrobnému opakování Evropy.

Níže uvedený plán je individuálně přizpůsobován potřebám žáků, jejich schopnostem, úrovni jejich znalostí a rovněž je nutno vycházet z návaznosti na učivo původní školy.

Tam, kde není nutná logická návaznost na předchozí učivo, může vyučující vyučovat jednotlivé výukové celky v jiném pořadí, než je uvedeno v *obsahu předmětu*, pokud to vyžaduje skladba naposledy probíraného učiva aktuálně přítomných žáků a jejich předchozích ŠVP.

Nadaní a prospěchově výborní žáci mají učivo doplňováno samostatnou prací (např. doplňková literatura, internet, výukový software a další).

6. až 9. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

VDO – okruh (a)

EV – okruh (b)

MEG – okruhy (a,b)

Mezipředmětové vztahy

- PŘ – Země, počasí

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Geografické informace, zdroje dat, topografie, kartografie <i>Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i> <i>Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i> <i>Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i> <i>Z-9-1-04 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</i> <i>Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Přírodní obraz země <i>Z-9-2-01 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i> <i>Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i> <i>Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i> <i>Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země</i> <i>Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</i> <i>Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Regiony světa Z-9-3-01 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</p>	<ul style="list-style-type: none"> světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Společenské a hospodářské prostředí Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák Z-9-4-02p - uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách neznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</p>	<ul style="list-style-type: none"> obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Životní prostředí <i>Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i> <i>Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</i> <i>Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i> <i>Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i> <i>Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin • vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Česká republika <i>Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</i> <i>Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i> <i>Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</i> <i>Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i> <i>Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i></p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák <i>Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblastí (regionu) podle bydliště nebo školy</i> <i>Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</i> <i>Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</i> <i>Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost</i> <i>Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i> <i>Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) • Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

Očekávaný výstup	Učivo
<p>Terénní a topografická výuka, praxe, aplikace <i>Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i> <i>Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i> <i>Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i> Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: <i>Žák</i> <i>Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i> <i>Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

5.14. UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- využívání a rozvíjení tvořivých vlastností a dovedností
- rozvíjení estetického citění a vnímání prostředí
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit
- seznámení se s kulturami jiných národů a etnik, jejich akceptování

Rámcový vzdělávací program pro tvorbu ŠVP v ZŠ při dětských diagnostických ústavech připouští, že ředitel zařízení může upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání, podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků. V této vzdělávací oblasti je proto náš ŠVP upraven:

- výuka je vždy frontální, bez ohledu na ročníky a oddělení aktuálně přítomné ve třídě, bez ohledu na skladbu dětí (žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i bez nich),

- směřuje vždy k bezprostřednímu aktuálnímu praktickému využití – výzdoba DDÚ, výroba dárků a přání pro rodinné příslušníky, výrobky na vánoční a velikonoční dílničky, nácviky vystoupení na komunitní sezení či na jiné akce (zpívání v kostele) apod.

Důležitým cílem je namotivovat umístěné děti ke smysluplnému trávení volného času po odchodu z DDÚ.

5. 15. HUDEBNÍ VÝCHOVA

HV zahrnuje vokální, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a percepční složky, které se vzájemně propojují a doplňují. Žáci získávají základní pěvecké návyky a dovednosti, seznamují se s hrou na jednoduché hudební nástroje, reagují na hudbu pohybem a poznávají hudbu v různých žánrech a stylech. Hudební výchova rozvíjí celkovou hudebnost, schopnosti žáků, které se projevují sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými dovednostmi.

Obsah je optimalizován s přihlédnutím k aktuálnímu složení a hudebním schopnostem žáků ve třídě (smysl pro rytmus a intonaci, zájem o tanec, pohyb) – např. hra na Orffovy nástroje s využitím aktivní hry na tělo, využití oblíbených písniček ze seriálů a pohádek, využití informací o oblíbených zpěvácích, skupinách, stylech (např. breakdance, hip-hop,...)

Základem vyučovacích hodin je aktivní zpěv známých písní z různých žánrů (lidové, umělé, pohádkové, country, muzikálové, z filmu atd.), případně poslech vybraných ukázek hudby z jednotlivých historických období s možností porovnání vlivu hudby na život člověka v průběhu staletí u různých kultur („okno“ do historie, mezipředmětové vztahy s dějepisem, výtvarnou výchovou), aktivní muzicírování, vyjádření nálady a prožitků, schopnost uvolnění se při hudbě, relaxace s využitím muzikoterapeutických prvků, rozvoj estetického cítění, malování při hudbě. "

Důležitou součástí výuky hudební je nácvik vlastních písní našeho zařízení, které jsou součástí programu pondělních komunit:

- Pro přivítání nově příchozích dětí „Zpíváme novým dětem“
- Pro rozloučení s odcházejícími dětmi „Loučení!“
- Pro blahopřání dětem, které mají v nadcházejícím týdnu narozeniny „Hodně zdraví, štěstí měj“
- Pro skokany týdne „Komunitní“

1. stupeň

1. až 5. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV - okruh (h)

MuV – okruh (a)

Mezipředmětové vztahy

- ČJ - pohádky
- ŘV

2.stupeň

6. až 9. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV - okruh (h)

MEG – okruh (a)

MuV – okruh (a)

Mezipředmětové vztahy

- ČJ – lidová slovesnost
- DĚ
- POČ

Očekávaný výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • <i>soustředí se na poslech jednoduché krátké skladby</i> • <i>správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i> • <i>mění pohyb podle tempových a rytmických změn</i> • <i>doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i> <i>umí propojit vlastní pohyb s hudbou</i> • <i>zná a interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i> • <i>soustředí se na poslech skladeb většího rozsahu</i> • <i>rozeznává různé hudební žánry</i> • <i>rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i> <i>zná vybrané hudební skladatele a jejich díla</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Rytmizace známých říkadel (s podporou tleskání a hry na tělo) • Seznámení se a ovládnutí jednoduchých nástrojů z Orff. instrumentáře • Vyjádření ukázky hudby pohybem, krokovými variacemi, tancem, • Správné dýchání při zpěvu (nádech, výdech), tvoření tónů – rozšiřování hlasového rozsahu od /d1-a1/ u intonujících žáků, • Šumy a hluky, zvuk a tón, snaha o správné rozlišení • Vyjádření nálady v závislosti na poslechu ukázek hudby (smutná, veselá) • Zhudebnění známého říkadla, části textu známé pohádky - znázornění pohybem, výroba doprovodu, kulís, jednoduchých scének s písničkami • Malované nebo pohádkové písničky (Princezna ze mlejna, Když jsem já sloužil, Vlaštovičko leť apod.) • Osvojení si cca 3 písní za dobu pobytu (paměťové zvládnutí textu). • Správné otevírání úst, deklamace a osvojení textu, /vokály/. • Správné dýchání při zpěvu. • Poslech - kytara, elektrická kytara, syntezátory, současná počítačová hudba, efekty, hudba scénická, filmová, muzikálová, taneční, populární, romská a další. • Česká státní hymna. • Slavné melodie a skladby. Slavní skladatelé. • Hudební vyjádření nálady • Tón, vznik melodie, • Seznámení se základem hry na bicí nástroje (bicí aparatura). • Poznání základních vlastností tónu (délka, výška, hloubka, síla, barva). • Rytmus, tempo a dynamika v hudbě. • Výběr hudebních stylů a žánrů, oblíbených interpretů populární (současné) hudby, stylů např. breakdance, hip-hop a dalších. • Osvojení si cca 5 písní za dobu pobytu (lidové, trampské, písničky z pohádek, koledy) •

5. 16. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Předmět umožňuje žákům poznávat okolní i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Žáci se seznamují s různými výtvarnými technikami (akvarel, koláž, obtisky, perokresba, kresba voskovými pastely, uhlím, křídami apod. Učí se míchat a kombinovat barvy (barvy teplé a studené). Žáci jsou vedeni k udržování pořádku a k úklidu pracoviště, pečlivosti, trpělivosti. Během školního roku reagujeme na významné dny a svátky a na střídání ročních období. Náměty jsou vybírány s ohledem na věk a schopnosti žáků.

Jak již bylo uvedeno, výuky většiny Výtvarných výchov zajišťují vysokoškolsky vzdělaní odborní vychovatelé.

1. až 5. třída – časová dotace 1 hodina týdně

6. a 7. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

8. a 9. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV - okruh (h)

MuV – okruh (a)

MeV – okruh (b)

Mezipředmětové vztahy

- ČJ – ilustrace
- DĚ
- HV

Očekávaný výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná, pojmenuje a porovná linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarné vyjádření skutečnosti (lidská postava, krajina, předměty, náměty z pohádek a filmů, znázornění emocí apod.) Dekoratивní a prostorové práce (prostorové modely pohádkových postav, modely reálných či fantazijních předmětů, výroba masek, výroba vánočních či velikonočních dekorací, výroba kulís k nacvičovaným divadelním představením apod.) Návštěvy výstav a galerií. <p>Používané techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> Kresba (tužka, uhel, pero, tuš, křída, špejle, štětec) Malba (tempery, vodové barvy, voskový pastel) Práce s modelínou, moduritem, těstem Vyškrabávaná technika Kombinované techniky (koláž, frotáž, tiskátka, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů, kůže, papírů, kamének a další) Výtvarné konstruování, modelování, kašírování

5. 17. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných.

V případě našich žáků je nácvik takovýchto způsobů chování o to důležitější, že mnozí z nich jsou do DDÚ umísťováni, mimo jiné, právě kvůli experimentování s tvrdými drogami, kvůli kouření či pití alkoholu. Mnozí z nich nemají zažité správné stravovací ani hygienické návyky, neumí smysluplně trávit volný čas, tj. například se nevěnují žádným pohybovým aktivitám.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
  - chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
  - dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
  - rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet
  - odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem
  - poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
  - vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

5. 18. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Tělesná výchova je nejdůležitější formou pohybového učení a zdrojem námětů pro možné rekreační a sportovní vyžití nejen při pobytu v DDÚ, ale i po odchodu z našeho zařízení. Žáci během TV získávají ochutnávku možných pohybových aktivit, díky kterým si mohou smysluplně vyplnit volný čas, což může být prevencí před opětovnému návratu k nežádoucímu chování. Z tohoto důvodu je celková hodinová dotace na tento předmět navýšena. Žáci by měli zvládnout pravidla základních her, získat fyzickou zdatnost. Žáci jsou navíc vedeni k dodržování bezpečnosti při sportu, k dodržování pravidel fair play a k dodržování hygienických zásad. Žáci se rovněž naučí vhodnému zacházení s tělovýchovným nářadím a náčiním, podílejí na základní údržbě náčiní a některých částí sportovišť.

Rámcový vzdělávací program pro tvorbu ŠVP v ZŠ při dětských diagnostických ústavech připouští, že ředitel zařízení může upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání, podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků. V této vzdělávací oblasti je proto náš ŠVP upraven:

- výuka je vždy frontální, bez ohledu na ročníky a oddělení aktuálně přítomné ve třídě, bez ohledu na skladbu dětí (žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i bez nich), vyučující přizpůsobí skladbu hodiny aktuálně umístěným dětem,
- důležitým cílem je namotivovat umístěné děti ke smysluplnému trávení volného času po odchodu z DDÚ.

1. až 9. třída – časová dotace 2 hodiny týdně

Průřezová témata

OSV – okruhy (e,f)

EV – okruh (c)

Mezipředmětové vztahy

- BVZ
- PŘ

Specifika DDÚ

- Zátěžové akce, pobyty v přírodě, účast na sportovních soutěžích dětí ze zařízení ústavní péče, turnaje mezi dětmi a dospělými pracovníky DDÚ, pohybové aktivity i během odpoledních a víkendových činností s vychovatelem

Očekávaný výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • získá kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám • dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách • zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu • zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností • dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play 	<ul style="list-style-type: none"> • Sportovní hry (stolní tenis, fotbal, basketbal, floorbal, volejbal, vybíjená a další míčové hry) • Kondiční, protahovací a relaxační cvičení • Rytmické činnosti, tanec (například nácviky tanečních vystoupení na komunitu) • Netradiční pohybové činnosti a pohybové hry • Atletika (běh, hod,...) • Základy gymnastiky (kotouly, přeskoky, ..) <p>Tělesná výchova je vyučována nejen dopoledne ve škole, ale je realizována i během odpoledních činností s vychovatelem, takže mohou být jsou do ní zařazovány následující aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruslení • Běh na lyžích • Cyklistika <ul style="list-style-type: none"> • Turistika a pobyt v přírodě

5. 19. BEZPEČNOST A VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Předmět poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

6. až 7. třída – časová dotace 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV – okruhy (g,j)

EV – okruh (c)

Mezipředmětové vztahy

TV

- pohyb, prevence vzniku obezity
- předcházení vadnému držení těla
- nácvik správného chování v silničním provozu při přecházení na různé akce
- pohyb jako smysluplné trávení volného času
- nácvik poskytnutí první pomoci

OV, KOM

- aktivní naslouchání
- prevence rizikového chování

PŘ

- tělesné změny ve vývoji člověka, pohlavní nemoci, Ž a M pohlavní orgány
- vliv stresu na organismus, psychohygiena
- pohybový systém člověka
- ženské/mužské pohlavní orgány, antikoncepce
- základní životní funkce
- nácvik poskytnutí první pomoci

CH

- složení a účinky drog

Očekávaný výstup	Učivo
<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyzvojuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <p>VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <p>VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p> <p>VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p> <p>VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <p>VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p> <p>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: Žák</p> <p>VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</p> <p>VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</p> <p>VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</p> <p>VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</p> <p>VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</p> <p>VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem</p> <p>VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</p> <p>VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</p> <p>VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</p> <p>VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</p> <p>VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</p>	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <ul style="list-style-type: none"> dělství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálními kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <ul style="list-style-type: none"> stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, testná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšhové volání, zajištění bezpečnosti) manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <ul style="list-style-type: none"> sebezpoznaní a sebepečetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímaní hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

5. 20. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Tato vzdělávací oblast je realizována v předmětu Pracovní činnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí,
- pozitivnímu vztahu k práci a jejím výsledkům,
- porozumění pojmům, návodům, orientaci v jednoduché technické dokumentaci, zvládnutí pracovních postupů a dovednosti řešit nejrůznější praktické situace,
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce,
- osvojení dovedností při používání a zacházení s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím,
- přesnosti, systematičnosti a vytrvalosti při plnění pracovních úkolů,
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib a využití volného času,
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro uplatnění při volbě povolání a společenském uplatnění,
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Rámcový vzdělávací program pro tvorbu ŠVP v ZŠ při dětských diagnostických ústavech připouští, že ředitel zařízení může upravit ŠVP, případně organizaci vzdělávání, podle konkrétních podmínek, vzdělávacích potřeb a možností žáků. V této vzdělávací oblasti je proto náš ŠVP upraven:

- výuka je vždy frontální, bez ohledu na ročníky a oddělení aktuálně přítomné ve třídě, bez ohledu na skladbu dětí (žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i bez nich),
- směřuje vždy k bezprostřednímu aktuálnímu praktickému využití – péče o oblečení, úklid osobních věcí, drobné opravy poškozených věcí, zhotovení jednoduchých pokrmů, výzdoba DDÚ, výroba dárek a přání pro rodinné příslušníky, výrobky na vánoční a velikonoční dílničky, nácviky vystoupení na komunitní sezení či na jiné akce (zpívání v kostele) apod.

Důležitým cílem je nejen namotivovat umístěné děti ke smysluplnému trávení volného času po odchodu z DD, ale vštípit jim běžné návyky související s péčí o domácnost.

Jak již bylo uvedeno, výuky většiny Pracovních činností zajišťují vysokoškolsky vzdělaní odborní vychovatelé.

5. 21.PRACOVNÍ ČINNOSTI

Předmět umožňuje žákům získat soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě. Cílem předmětu je seznámit žáky se základním pracovním náčiním a náradím, s jednoduchými pracovními operacemi a postupy, procvičit jemnou motoriku.

Při volbě činností a výrobků vyučující vždy přihlíží k aktuální skladbě žáků ve třídě, k jejich věku, možnostem a schopnostem.

Během pracovních činností by žáci měli získat pozitivní vztah k práci, být trpěliví a pečliví, naučit se udržovat pořádek na pracovišti a uklidit pracoviště po skončení práce, naučit se šetřit materiálem a surovinami. Důležitým aspektem je výchova k bezpečnosti práce, k ochraně zdraví svého i ostatních přítomných.

Výuka probíhá kromě běžných tříd i ve školní dílně, na školním pozemku, na hernách vybavených kuchyňkou.

1. až 9. třída – 1 hodina týdně

Průřezová témata

OSV – okruhy (f, h)

EV – okruh (a)

Mezipředmětové vztahy

- TV
- VV
- PŘ

Pracovní činnosti jsou vyučovány dopoledne ve škole i během odpoledních činností s vychovatelem, kde je kromě výše uvedených činností zařazena ještě práce v keramické dílně

Kromě toho se žáci během pobytu v DDÚ učí udržovat pořádek ve svých věcech a ve svých prostorách, spolupodílejí na udržování pořádku některých společně využívaných prostor, na drobných opravách vybavení, na udržování zeleně v areálu DDÚ.

Očekávaný výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při drobném poranění • uklízí si své prostory v DDÚ <ul style="list-style-type: none"> • stará se o zeleň a venkovní prostory v areálu DDÚ 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s drobným materiálem - papír, textil, kůže, provázky, špejle atd. (lepení modelů, stříhání, obkreslování šablon, navlékání korálků, vytváření zvířátek z drátků a korálků, ...) • Práce s textilem (přišívání knoflíků, jednoduché sešívání, pletení náramků, vyšívání, ruční tkaní na malých tkacích rámech ...) • Práce s papírem a kartonem • Práce s modelovací hmotou • Pěstitelské práce (péče o pokojové květiny – přesazování, zalévání, pěstování květin ze semínek a osazování okrasných záhonů, pěstování brambor, pletí záhonů, hrabání listů,...) • Montážní a demontážní práce (práce se stavebnicemi) • Vaření (zhotovení jednoduchých pokrmů – langoše, palačinky, bramboráky z vypěstovaných brambor, bábovky, pomazánky, pečení cukroví a perníčků na vánoční komunity,...) • Lidové zvyky a tradice (výroba dekorací k Vánocům a Velikonocům, barvení vajíček, výroba vánočních ozdob, výroba vánočních Betlémů...) • Technické práce ve školní dílně <ol style="list-style-type: none"> 1. stupeň <ul style="list-style-type: none"> • Seznámení žáků se základním nářadím ve školní dílně a bezpečností práce • Jednoduché pracovní operace a postupy při obrábění dřeva 2. stupeň <ul style="list-style-type: none"> • Základy technického kreslení • Obrábění dřeva, zhotovení jednoduchých výrobků (ptačí budka, hrací kostka, věšák, krabice s přepážkami, stojánek na vrtáky, ...) • Lepení dřeva, zhotovení jednoduchých výrobků (letadlo, loďka, ...) • Obrábění kovů, zhotovení jednoduchých výrobků (hlavolam, naviják na draka,...) • Natírání, lakování

6. Volitelné předměty 8. a 9. třída

6. 1. KOMUNIKACE

Předmět je popsán v kapitole 5. 10.

6. 2. MÍČOVÉ HRY

Předmět zařazen:

- pro posílení pohybových aktivit
- pro nácvik případného kvalitního trávení volného času po odchodu z ústavní péče
- pro vedení žáků k fair play

8. a 9. třída – 1 hodina týdně

Míčové hry – basketbal

1. Výchovně vzdělávací cíl

- osvojení si základních pravidel basketbalu
- rozvíjení koordinačních a motorických schopností
- zvyšování vytrvalosti a síly
- posilování základních dovedností s míčem
- u talentovanějších a se zájmem o basketbal – lepší zvládnutí herních činností (tj. obranné, útočné a jeden na jednoho)
- zlepšování schopnosti spolupracovat v týmu a pro tým, včetně komunikace
- posílení volní složky – vytrvalost, sebeovládání, cílevědomost, iniciativnost
- posilovat radost ze hry, zdravou soutěživost, hrát fair play

2. Obsah činnosti

- seznámení se základními pravidly basketbalu, metodické pokyny ke hře
- pohybová průprava – různé sporty, cvičení, hry, posilování
- hry s míčem – individuální, ve dvojicích, skupinách (zaměřené na spolupráci)

3. Předpokládané výstupy

- zlepšený přehled v základních pravidlech basketbalu
- lepší kondice, pohybové a koordinační dovednosti v prostoru
- lepší práce s míčem a koordinace pohybů s ním
- zlepšení sociálních dovedností, interpersonálních vztahů a volných vlastností

4. Metody práce

- obeznámení se základními pravidly basketbalu
- metodické a taktické pokyny ke hře a týmovému pojetí
- sportovní a pohybové aktivity (především skupinové), posilování, gymnastika
- tzv. "ball handling" – zacházení s míčem (individuálně)
- házení si míčem ve dvojici, skupině, míčové hry na spolupráci
- hod z místa, hod z místa z výskoku, driblíng, hod z krátké, střední a dlouhé vzdálenosti, doskoky, způsob obrany
- soutěže s míčem mezi týmy (i na menším prostoru – rozvoj koordinačních schopností)
- pro pokročilejší, talenty a nadšence – trénink obranných, útočných činností, hry jeden na jednoho

5. Klíčové kompetence

- kompetence k učení – vybírá a využívá vhodné prvky a metody tréninkových aktivit pro vlastní pokrok; projevuje ochotu hrát míčové hry, zapojit se do sportovních aktivit a učit se novým sportovním dovednostem; pozoruje ostatní děti při hře a zkouší (přebírá) nové činnosti a dovednosti; posuzuje vlastní pokrok
- kompetence sociální a personální – lépe spolupracuje s ostatními dětmi; podílí se na utváření přátelské atmosféry v týmu - povzbuzuje a oceňuje druhé; prostřednictvím úspěchu si vytváří lepší představu o sobě samém; je spontánnější; lépe se cítí v kolektivu; raduje se ze sportovní činnosti; je cílevědomější; lépe dokáže ustát nezdar a prohru
- kompetence občanské – chápe a respektuje základní dohodnutá pravidla a fair play přístup; umí se postavit proti porušování dohodnutých pravidel
- Kompetence komunikativní – neagresivně vyjadřuje své myšlenky a názory; naslouchá druhým; ztrácí ostych komunikovat ve skupině; přispívá k diskusi uvnitř týmu
- kompetence tělovýchovné – lépe ovládá herní činnosti a práci s míčem; lépe se orientuje při hře; zvyšuje si svou fyzickou zdatnost, odolnost, vytrvalost a sílu

Míčové hry – volejbal

1. Výchovně vzdělávací cíl

- seznámení s volejbalem a jeho pravidly
- motivace k větší pohybové aktivitě
- všeobecný tělesný rozvoj

- rozvoj pohybových schopností s míčem
- schopnost kooperace s ostatními dětmi
- zvládnutí množství koordinačně náročných herních činností
- uspokojení ze hry
- umět se správně rozhodnout

2. Obsah činnosti

- průpravné hry a soutěživá herní cvičení na zahřátí
- průpravná cvičení – uchopování míče, chytání míče
- základní práce s míčem – nácvik jednotlivých způsobů odbíjení a jeho zdokonalování
- seznámení s pravidly hry
- samotná hra – zpočátku menší počet hráčů na menším herním poli, postupně přidávání herních činností

3. Předpokládané výstupy

- zlepšení celkové koordinace, fyzické zdatnosti
- zlepšení dovednosti s míčem
- motivace ke sportovním aktivitám, dítě získá radost ze hry
- zlepšení spolupráce mezi dětmi, vzájemné respektování
- schopnost rychlé reakce, postřeh
- schopnost umění se rychle rozhodnout
- dodržování stanovených pravidel

4. Metody práce

- seznámení s pravidly hry
- názorné ukázky jednotlivých činností s míčem – zpočátku jednotlivě-správné uchopování míče, základy odbíjení (odbíjení obouruč vrchem, odbíjení obouruč spodem, odbíjení jednoruč spodem jako základ pro podávání, odbíjení obouruč vrchem jako základ pro podávání vrchem a smečování).
- trénink jednotlivých úderů ve dvojicích, trojicích
- nácvik samotné hry v poli-nejdříve 3x3, postupně zapojování dalších herních činností a hra 6x6 – logická návaznost jednotlivých kroků nácviku
- aktivní zapojení dětí do hry
- pozorování dětí při hře, korekce chyb

5. Klíčové kompetence

- kompetence komunikativní - rozumí herní činnosti, dokáže pochopit smysl informací, naslouchá argumentům druhých, umí si obhájit svůj názor

- Kompetence sociální a personální - má potřebu spolupracovat, dokáže ocenit druhé, ale dokáže vnímat i sebe sama, umí být tolerantní, umí přijmout kritiku, respektuje pozici v družstvu
- kompetence k řešení problémů - vnímá problémové situace a vymýšlí řešení, kriticky myslí a dokáže si svá rozhodnutí obhájit, sleduje vlastní pokrok, nenechá se odradit nezdarem, dokáže se ovládat v situacích, které neodpovídají jeho představám
- kompetence k učení - projevuje ochotu k dalšímu učení, získává dovednosti, které pak umí využít při hře, samostatně pozoruje a vyvozuje důsledky, vybírá vhodné strategie, umí se sám rozhodnout
- kompetence občanské - respektuje druhé, je schopen se do druhých vcítit, zodpovědně se rozhoduje dle svého uvážení, je si vědom svých povinností, odmítá hrubé chování při hře
- kompetence pracovní - dodržuje stanovená pravidla, plní si své povinnosti, uvědomuje si odvedenou práci nutnou k dosažení výsledku

Míčové hry – fotbal

1. Výchovně vzdělávací cíl

- seznámení s pravidly fotbalu
- rozvoj motorických schopností, zvyšování fyzické kondice
- zlepšování fotbalových dovedností
- rozvoj spolupráce, osobnostních schopností, vlastností

2. Obsah činnosti

- zahřátí a protažení jednotlivých svalových skupin
- průpravná cvičení – opakování a nácvik základní práce s míčem – přihrávky, zpracování míče apod.
- rozvoj herních činností jednotlivce. 1. útočné – výběr místa, přihrávání, zpracování míče, vedení míče, obcházení protihráče, střelba. 2. obranné – obsazování hráče s míčem a bez míče, obsazování prostoru, odebírání míče apod. Zaměření i na činnost brankáře
- řešení standardních situací – různé kopy – přímý, nepřímý, volný, pokutový, rohový, od branky apod.
- nácvik herních činností skupin – s míčem i bez míče
- rozvoj rychlostních, silových, vytrvalostních schopností
- protažení svalů po zátěži, tréninku

3. Předpokládané výstupy

- zlepšení fotbalových schopností
- zvýšení fyzické kondice
- posílení vzájemných vztahů mezi dětmi
- schopnost hrát podle pravidel, umění unést porážku, zvládat lépe fyzickou i psychickou zátěž

4. Metody práce

- vysvětlování – pravidel, činností během nácviků, tréninku
- motivační – vnější (hmotné), pochvala, podpora apod.
- názorné – ukázka činností
- praktické – samotný nácvik činností dětmi
- pozorování – sledování a případné korekce
- rozbor činnosti

5. Klíčové kompetence

- kompetence k učení – třídí informace, poznává smysl učení, má zájem své znalosti rozšiřovat (pravidla fotbalu, taktika, herní varianty apod.), získává vlastní přístup k učení, vytváří si podmínky apod.
- kompetence sociální a personální – uvědomuje si své postavení v kolektivu, reagování na druhé, učí se spolupráci, navazování vztahů, umět prosadit si svůj názor, postoj, ale i umět ustoupit, podřídit se apod.
- kompetence k řešení problémů – dítě vyhodnocuje různé situace, zaujímá k nim osobní postoj, přemýšlí o vhodném řešení, navrhuje možnosti změny apod.
- kompetence pracovní – dítě získává pracovní návyky – pravidelnost tréninků, aktivita, uvědomuje si odvedenou práci nutnou k dosažení výsledku, resp. výsledek své práce, přístupu a zodpovědnosti apod.
- kompetence komunikativní – prosazování vlastního názoru, vyslechne názory druhých a učí se je respektovat, zapojuje se do diskuse, učí se argumentování apod.
- kompetence občanská – je si vědom svého postavení a vlivu na druhé, respektuje názory druhých, aktivně se podílí na činnostech, má povědomí o vlastní zodpovědnosti vůči sobě i druhým apod.

Míčové hry – florbal

1. Výchovně vzdělávací cíl

- projevovat přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti
- respektuje zdravotní handicap
- zná význam sportování pro zdraví
- dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště
- dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky
- předpokládaný osobnostní rozvoj dítěte
- dodržovat stanovená pravidla
- podporovat sportovní výchovu a výchovu ke zdravému způsobu života.
- zavádět do výuky florbalu efektivní metody výuky, podpora týmové práce, vzájemné pomoci, sounáležitosti a respektu k druhým.

- osvojit si strategii učení a být motivován
- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
- všestranně a účinně komunikovat.
- spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.
- aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
- poznat své reálné možnosti

2. Obsah činnosti

- nácvik správného držení hole a těla
- nácvik přihrávek
- taktika hry
- vlastní hra
- varianty hry
- nácvik vedení míče
- procvičení vedení míče
- všeobecný fyzický rozvoj

3. Předpokládané výstupy

- zvládá základní přípravu organismu před samotnou pohybovou aktivitou, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění
- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, dbá na správné dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky
- zná pojmy z pravidel florbalu
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti
- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti
- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech, jedná v duchu fair-play
- zvládá přihrávku jednoruč, obouruč, zná a dodržuje základní pravidla hry
- je schopen soutěžit v družstvu, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti
- umí sám řešit problémy v samotné hře, je schopen soutěžit v družstvu
- umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji

4. Metody práce

- výklad
- individuální pedagogická činnost
- frontální pedagogická práce
- práce v družstvech
- samostatné pozorování, srovnávání, rozbor činnosti.
- vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky
- pozorování

5. Klíčové kompetence

- kompetence k učení – učí se s chutí, započatou práci dokončí, učí se nejen spontánně, ale i vědomě, samostatně pozoruje a experimentuje
- kompetence k řešení problémů - všímá si dění a problémů, které ho motivují, problém se učí pochopit, rozlišuje správná a chybná řešení, učí se obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- kompetence komunikativní – podporuje přátelské vztahy, rozumí prostředkům ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení, umí vyjádřit svůj názor, komunikuje kultivovaně
- kompetence sociální a personální – k úkolům přistupuje zodpovědně, rozpozná vhodné a nevhodné chování, dokáže se prosadit i podřídit, respektuje dohodnutá pravidla, spolupracuje v týmu, rozvíjí si zdravou sebedůvěru

7. Hodnocení žáků

7.1 HODNOCENÍ ŽÁKA VE ŠKOLE

V naší škole vyučující dlouhodobě hodnotí nejen prospěch a chování žáka, ale i jeho postoj ke školní práci a k plnění povinností, jeho charakterové vlastnosti, jeho přednosti i případné handicapy pro další školní práci.

Hodnocení postojů a vlastností žáka probíhá jednak v průběhu vlastního vyučovacího procesu (průběžné hodnocení), dále písemně v rámci závěrečné zprávy školy (závěrečné hodnocení).

Hodnocení neprovádí jenom učitelé, ale podílí se na něm všichni odborní pedagogičtí pracovníci, tedy i psychologové, etopedi i vychovatelé. K jakémukoli nahlas vyslovenému hodnocení má žák možnost se vyjádřit, nesouhlasit s ním apod., pokud to ovšem učiní slušnou formou.

Průběžné hodnocení žáka ze strany učitele:

Děje se v několika formách:

- Během vlastní výuky - např. pochvala, úsměv, gesto, upozornění na chybné jednání atd. nebo zápisem do žákovské knížky.
- Slovně během předmětu KOMUNIKACE, během pátečního týdenního hodnocení, během týdenní komunity při volbě „skokana týdne“ či formou doporučení při odchodu žáka z DDÚ.
- Formou neverbálních technik. Toto hodnocení zpravidla neprovádějí učitelé, ale psychologové a etopedi v rámci individuálních či skupinových terapeutických aktivit. V rámci tohoto hodnocení jsou zařazeny i techniky, kdy žák hodnotí sám sebe.
- Formou plusů a mínusů za každou vyučovací hodinu, jejichž týdenní suma je východiskem pro případné točení kolem štěstí v hodinách předmětů Komunikační dovednosti či Seminář s občanské výchovy.
- Formou červených a černých bodů. Podrobný popis je uveden ve vnitřním řádu našeho zařízení.

Závěrečné hodnocení žáka ze strany učitele se děje písemnou formou za každý úsek (vypracovávají ho tedy nejen učitelé, ale i psycholog, etoped, odborný vychovatel, sociální pracovníce a zdravotnice). Předmětem tohoto vzdělávacího programu je však pouze ta část závěrečné zprávy, která se týká školy – tj. **závěrečná diagnostická zpráva za školu**. Hlediska školní diagnózy pro vypracování závěrečné zprávy jsou:

- A) **Průběh školní docházky** – kdy a kde žák nastoupil do školy, žákem kolikátého ročníku je v tomto roce, kolikátý rok školní docházky plní v tomto roce, dále například odklad školní docházky, časté střídání škol, pobyt a docházka do školy mimo ČR apod.

- B) Pokud se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami – které školské poradenské zařízení provádělo vyšetření, jaká doporučení byla navrhována pro předchozí školu žáka.
- C) Pokud se jedná o vycházejícího žáka a je již období podávání přihlášek na SŠ – tak na které školy a obory si podal žák přihlášku, případně na jaký obor byl žák přijat.
- D) Rozlišení chování v adaptačním období (bezprostředně po příchodu do DDÚ) oproti období následujícímu, porovnání s hodnocením předcházející školy.
- E) Popis nápadnosti v chování.
- F) Shrnutí učebních předpokladů
- G) Závěr a doporučení

Pro popis nápadností v chování (bod E) si učitel všimá u žáka zejména následujících projevů:

- Přízpusobení se - zda se žák ztotožnil s výchovným působením, podřídil se, přijal normy, nebo naopak vybočil, nesnažil se, byl hůře zvladatelný, nezvladatelný, konfliktní, negativistický, vzdorovitý, vymykal se, byl zdrženlivý.
- Reakce žáka na kritiku – přijímá a snaží se své chování změnit, vyslechne jí, ale na svém chování nic nezmění, nepřijímá (popírá důvody kvůli nimž je kritizován), nepřiměřeně na ní reaguje.
- Postoj k přestupku – přizná se, zapírá, přestupek reinterpretuje.
- Znaky účelovosti v chování žáka - ano, občas, ne.
- Charakteristika žáka (vlastnosti, nálady) – optimistické ladění, veselost, euforie, pesimistické či depresivní ladění, skleslost, rozhodnost či nerozhodnost, cílevědomost, zásadovost, sebeovládání, samostatnost, tvrdohlavost, impulsivnost, je-li žák klidný, mírný, hodný, bázlivý, lítostivý, plachý, smutný. Výkyvy v náladě, možné příčiny.
- Aktivita – žák je přiměřeně živý a aktivní, těžkopádný, pomalý, v útlumu, hyperaktivní, neklidný, neposedný, stále si s něčím hraje, zbrklý.
- Nápadnosti a zvláštnosti – neurotizace, denní enuréza, enkopréza, koktavost, tiky, destruktivní sklony, nápadnosti v sexuálním chování, nápadnosti v emocionální složce – vyhledává dospělé, je nedosycený, snaží se strhnout na sebe pozornost, objevují se u něj projevy dominance, histriónství.
- Navazování kontaktů - snadno, obtížně, separuje se, je vyčleněn ostatními, preferuje vrstevníky, mladší děti, starší, dospělé, preference pohlaví v kontaktu s ostatními žáky.
- Chování žáka ve třídě (ve skupině vrstevníků) - kooperuje, projevuje se přátelsky, agresivně, záludně, nesnášenlivě, egocentricky, vyvolává rvačky, pošťuchuje se, je či není schopen empatie.
- Postavení žáka ve třídě (ve skupině vrstevníků) – vedoucí postavení, přirozená autorita, vynucená autorita, oblíben, neoblíben, obětní beránek, třídní šašek, hvězda, řadový člen, na okraji kolektivu, nepřijat, izolován, zesměšňován.
- Asociální rysy ve vztahu k ostatním žákům – žalování, krádeže, vydírání, vyhrožování, agresivita (verbální, brachiální, skrytá).

- Vztah k dospělým – vstřícný, respektuje je, uznává autority, nerespektuje je, odmítá plnit příkazy, nepřijímá autority, rozdíl v respektování mužské a ženské autority, respektování příkazů během vyučovací hodiny.
- Chování žáka o přestávkách – bezproblémové, s problémy – jakými.
- Komunikace – v mezích normality, mimo normu (čím – např. malá slovní zásoba, nadměrná vulgarita).

Pro shrnutí učebních předpokladů (bod F) si učitel všímá u žáka zejména následujících projevů:

- Všeobecná úroveň - vzhledem k věku a zařazení do ročníku, obecné znalosti a jejich uspořádanost.
- Školní vědomosti a znalosti – rozsah a hloubka osvojeného učiva, způsob osvojování nového učiva (rychlost pochopení, vnímání souvislostí, trvalost), způsob a pohotovost vybavování učiva, schopnost učivo aktivně používat.
- V jakých vědomostech a dovednostech žák vyniká nebo naopak zda má nějaké zásadní nedostatky.
- Motivace k učení – snaha, zájem o výuku - nízký, přiměřený, nadměrný. Zdůraznit, je-li odlišný zájem / nezájem o jednu oblast učiva ve srovnání s druhými. Aspirační úroveň.
- Aktivita při vyučovací hodině – sledování výkladu, spolupráce s učitelem, s ostatními žáky ve skupině, aktivní participace.
- Postoj ke školní práci a plnění úkolů – vynikající, dobrý, průměrný, špatný. Zhodnotit i vytrvalost, pečlivost, snahu. Dále zhodnotit, zda pracuje samostatně, s občasnou pomocí, pouze pod stálým vedením, zda úkoly dokončuje či nikoli. Eventuální nežádoucí činnosti během vyučování.
- Změna ve výkonu žáka během dne - během vyučování je výkon celkem stabilní, dochází ke zhoršování, k výkyvům, je snadno unavitelný apod.
- Pracovní tempo - rychlé, pomalé, zbrklé.
- Motorika - jemná a hrubá motorika, koordinace pohybů.
- Lateralita - píše levou rukou, používá střídavě obě ruce.
- Úprava sešitů a udržování školních pomůcek – upravenost či neupravenost, pečlivost či nedbalost, ztracení, poškozování.
- Nápadné rozdíly mezi verbálním a grafickým projevem.
- Paměť - mechanická nebo logická, krátkodobá nebo dlouhodobá.
- Pozornost a soustředěnost - soustředí se dobře, občas nepozorný, schopnost soustředění a udržení pozornosti chybí, sebemenší podněty ho odvádějí od úkolu, soustředí se jen kratší dobu apod.
- Myšlení – zda převažuje konkrétní nebo abstraktní myšlení, zda je praktické, ulpívavé, tvořivé apod.
- Řeč – např. nevyslovuje správně některé hlásky, obtížnější slova mu činí potíže, mluví nesrozumitelně, v některých situacích koktá, koktá stále. Nutná logopedická péče.
- Slovní zásoba – přiměřená věku, bohatá, dobrá, průměrná, chudší, velmi malá, nedostačující. Znalost slov, umění je používat, neznalost slov a významů. Ústní projev plynulý, souvislý, málo pohotový, neucelený.
- Čtení - plynulé s porozuměním, hbité, slabikuje vázaně, nespojuje slabiky.

- Psaní - úhledné, správné, pečlivé, čitelné, snaha o úpravu.
- Početní výkony - hbité, pohotové bez chyb, pomalejší, s drobnými chybami.
- Specifické poruchy učení - diagnostikované, suspektní - na které je třeba při výuce brát zřetel.
- Zvláštnosti v HV, TV, PV, VV, manuální zručnost a vztah k manuální práci.

Sebehodnocení žáků (žáci hodnotí sami sebe)

Žákům je ponechán prostor, aby sami odhadli své hodnocení. Pokud se jejich hodnocení své osoby liší od pohledu učitele, je jim vysvětleno proč je pohled učitele jiný. Cílem je, aby se dítě objektivně naučilo hodnotit své chování a školní výsledky.

V rámci výuky se tak děje před koncem hodiny při jejím hodnocení, a dále jednou týdně v rámci předmětu komunikace.

7.2 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKA

Hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ve znění pozdějších předpisů. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.

Obecně lze uvést, že při každém hodnocení je žákům dána možnost zažívat úspěch, možnost naučit se jak se nebát chyb, ale dále s nimi pracovat. Hodnocení žáků probíhá ve dvou rovinách a těmi jsou klasifikace a hodnocení chování žáka.

Hodnocení školních znalostí a vědomostí - klasifikace

Cílem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o tom co a jak se naučil, co zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak by měl postupovat dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém, úkol, učivo. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Je třeba se soustředit na individuální pokrok každého žáka, nemělo by docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Písemnými výstupy klasifikace žáků po zpravidla dvouměsíčním pobytu na našem zařízení jsou:

1. **návrh klasifikace za dobu pobytu** – to se nevydává vždy za první měsíc aktuálního pololetí (v září a v únoru), kdy ještě škola nemá pro návrhy klasifikace dostatek podkladů,
2. **vysvědčení.**

Vysvědčení vystavuje kmenová škola žáka. Škola DDÚ dodává kmenové škole podklady a návrh klasifikace s dostatečným předstihem a schválený pedagogickou radou.

Hodnocení prospěchu žáků se provádí klasicky formou pětistupňové klasifikační škály.

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací:

- Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.
- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka, nezahrnuje hodnocení chování žáka.
- Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků jsou:
  - písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
  - ústní zkoušení,
  - úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly,
  - modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
  - výroba pomůcek a modelů,
  - soustavné diagnostické pozorování žáka.
- Klasifikuje se vždy jen probrané a procvičené učivo.
- Žák má právo si své případné neúspěšné hodnocení po dohodě s vyučujícím opravit.
- Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období, po které je dítě umístěno v naší škole a výsledná známka (návrh klasifikace za dobu pobytu) je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů.

Předměty s převahou teoretického zaměření – to jsou všechny předměty mimo předmětů uváděných v následujících dvou odstavcích:

Stupeň 1 – výborný

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti jen s ojedinělými menšími nepřesnostmi, které je schopen s pomocí vyučujícího korigovat.

Osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje při řešení teoretických a praktických úkolů. Pracuje samostatně nebo jen s minimální dopomocí učitele.

Myslí logicky správně.

Jeho ústní a písemný projev je zpravidla správný, přesný a výstižný.

Při hodinách je aktivní.

Svědomitě se připravuje na vyučování.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti s nepřesnostmi, které je schopen s pomocí vyučujícího korigovat.

Osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje při řešení teoretických a praktických úkolů, přičemž potřebuje dopomoc učitele.

Pracuje s občasnou dopomocí učitele, přesto se snaží a zkouší pracovat samostatně.

Snaží se o logické vyvození souvislostí, i když mnohé z nich není schopen zvládnout.

Jeho ústní a písemný projev je většinou správný, přesný a výstižný.

Při hodinách je méně aktivní.

Na vyučování se připravuje s občasnými výpadky.

Stupeň 3 – dobrý

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti se závažnějšími nedostatky, které je schopen korigovat jen s pomocí učitele.

Osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje při řešení jen některých teoretických a praktických úkolů, přičemž potřebuje dopomoc učitele.

Pracuje pod dohledem učitele, o samostatnou práci se nesnaží.

Nedokáže uplatnit logické myšlení, ale mechanicky je schopen dané učivo odříkat.

Jeho ústní a písemný projev vykazuje nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Při hodinách není aktivní.

Příprava na vyučování je nepravidelná.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák má závažné mezery v probíraném učivu.

Teoretické a praktické úkoly bez soustavné pomoci učitele není schopen řešit.

Pracuje bez zájmu. Samostatnou práci téměř nezvládá. Není schopen vyhledat chybu ani požadovanou informaci bez pomoci učitele.

Učí se pouze mechanicky, nechápe podstatu problematiky.

Jeho ústní a písemný projev vykazuje závažnější nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Dělá pouze mírné individuální pokroky.

Na vyučování se téměř nepřipravuje.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák má závažné mezery v probíraném učivu, některé si neosvojil vůbec.

Teoretické a praktické úkoly není schopen řešit ani s pomocí učitele. Dělá závažné chyby. To mu brání v možnosti navázat následným učivem.

Samostatnou práci nezvládá, o výuku nemá zájem. Neaspiruje na individuální pokroky.

Jeho ústní a písemný projev vykazuje závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Na vyučování se nepřipravuje.

Předměty s převahou praktického zaměření – pracovní činnosti

Při klasifikaci tohoto předmětu hodnotíme:

- vztah k práci,
- osvojení praktických dovedností a návyků, schopnost najít vhodný způsob práce,
- schopnost pracovat v kolektivu,

- samostatnost a tvořivost,
- kvalitu odvedené práce,
- schopnost dotahovat zadanou práci do konce,
- udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- péči o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie.

Předměty s převahou výchovného zaměření – výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova

Při klasifikaci těchto předmětů hodnotíme:

- samostatnost a tvořivost,
- vztah k těmto činnostem, chuť a zájem o ně,
- schopnost dotahovat zadání či úkol do konce,
- schopnost plnit úkoly v kolektivu, „bojovat“ za tým,
- kvalitu a úroveň výsledného projevu (zhotoveného výtvarného díla, sportovního výkonu apod.),
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví (obzvláště při TV),
- estetické vnímání (VV, HV),
- tělesnou zdatnost žáka, jeho výkonnost, schopnost hrát fair play (TV) samozřejmě s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu a individuálním možnostem žáka.

Hodnocení chování

Hodnocení chování žáka na vysvědčení se odvíjí od dodržování vnitřního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé. Vzhledem ke krátkodobosti pobytu je ve známce z chování zohledňováno i chování žáka na předchozí škole. Přesné hranice počtů hodin neomluvené absence pro snížený stupeň hodnocení chování nejsou stanoveny, například i vzhledem k tomu, že žáci přichází často z předchozích škol s jiným návrhem hodnocení chování za stejný počet hodin neomluvené absence. **Jako závažnější vnímáme neomluvenou absenci ve škole při DDÚ po útěku ze zařízení.**

K hodnocení chování našich žáků přistupujeme **individuálně, s určitým stupněm citlivosti a vnímavosti**, protože pro mnohé ze žáků k nám umístěných na základě rozhodnutí soudu je už **sankcí samotný návrh na ústavní výchovu a snížený stupeň známky z chování je v podstatě „druhým trestem“ za stejnou věc.**

Klasifikace je rovněž zmiňována ve školním řádu – výňatek ze ŠŘ:

„Hodnocení výsledků vzdělání probíhá podle § 51, 52 a 53 Školského zákona.

U žáků odcházejících mimo pololetí vydává škola v obdobích říjen až leden a březen až červen **návrh klasifikace za dobu pobytu.**

Známka z chování je souhrnem hodnocení chování za dobu pobytu v DDÚ, hodnocení chování v předešlé škole a případné neomluvené absence. Při hodnocení chování se však vždy dbá na to, aby žák nebyl postihován dvakrát za stejnou věc, přičemž jako první postih je vnímáno již samotné umístění do dětského diagnostického ústavu. K hodnocení chování se tedy přistupuje individuálně. Chování dětí v DDÚ obecně stanovuje vnitřní řád. Denní hodnocení chování se děje, v souladu s tímto řádem, a to bodováním na jedenáctistupňové škále červenými a černými body. Škola uděluje červené a černé body pouze tam, kde nemůže známkovat. Zohledňuje se zejména neomluvená absence (útěky z DDÚ), nerespektování autority a odmítání práce ve škole, agresivita vůči dětem či dospělým a ničení majetku školy. Uložení sníženého stupně hodnocení (vyjma neomluvené absence) zpravidla předchází domluva, intervence u etopeda, oprava zničené věci apod.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z posouzení míry dosažených výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení se provádí ústní a písemnou formou (písemná forma je doložitelná) a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského pracoviště. Ve škole při DDÚ se provádí klasifikace číselnými stupni.

Výjimku tvoří hodnocení žáků ZŠ speciální, kde je uplatňováno hodnocení slovní.

Pokud je žák umístěn do DDÚ v průběhu posledního měsíce daného pololetí, přebíráme zpravidla kompletně návrh klasifikace předchozí školy.“

Hodnocení v náhradním termínu

Zkoušky v náhradním termínu jsou plně v kompetenci kmenové školy, kde je také žák vykoná. Výjimky jsou možné po předchozí domluvě vedení kmenové školy a vedení DDÚ Liberec.

Na přípravě žáka ke zkouškám se podílejí nejen vyučující, ale i odborní vychovatelé v rámci odpolední činnosti.

Vlastní zkouška probíhá před komisí. Výjimku tvoří pracovní činnosti a výchovy (hudební, tělesná, výtvarná), které jsou hodnoceny na základě delšího časového období, tak aby dítě mohlo předvést více dovedností z těchto oblastí, a to jak během dopolední výuky tak i během odpolední činnosti s vychovatelem.

Hodnocení žáka ZŠ umístěného ve výchovném ústavu, vzdělávajícího se podle individuálního plánu naší školy

Klasifikace za dané pololetí probíhá ve spolupráci s pedagogy výchovného ústavu.